

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 19
Gegužės - May 8, 1981

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės įvykiai

ANASTAZO JANULIO IR POVILO BUZO TEISMAS

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 46

Libane jau kuris laikas vyksta kovos tarp krikščionių milicijos ir Sirijos kariuomenės. Siekdamas neleisti Sirijai sunaikinti krikščionių milicijos, Izraelis savo lėktuvais jau kelinta dieną puola Libane esančias palestiniečių bazes. Per kovas buvo numušti ir du Sirijos maršparniai. Nenusileidama Izraelio spaudimui, Sirija pradėjo išdėstyti sovietines raketas, kurios gali pasiekti ir Izraelį. Tai sukėlė didelį JAV susirūpinimą, kad Art. Rytuose nesuliepsnotų naujas karo židyns.

Lenkijos komunistų partijos delegatam pasisakius už partijos sudemokratinimą, į Lenkiją staugia atvyko Sov. S-gos politbiuro narys ir ideologas Michail A. Suslov Lenkijos laisvėjimo eigai sustabdyti ar bent sulėtinti. Jam grįžus į Maskvą, sovietų spaudos puolimai prieš Lenkiją labai paaštrėjo — Lenkija pradėta kaltinti revizionizmu, arba didžiausia ideologine heresija.

Prancūzijos prezidento rinkimuose iš 10 kandidatų buvo išrinkti du daugiausia balsų gavę kandidatai — dabartinis prezidentas Valery Giscard d'Estaing gavęs 28.2 proc. balsų ir socialistų kandidatas Francois Mitterrand — 26.2 proc. Gegužės 10 Prancūzijos gyventojai balsavimu turės pasirinkti vieną jų.

Prez. Reagan numato per ateinančius 5 metus padidinti JAV kariuomenę 250,000 karių, kurie yra reikalingi karinių jėgų pasirengimui padidinti ir kariuomenei pirkti naujiems ginklam aptarnauti.

Iranas painformavo JAV, kad jis yra pasirengęs pradėti psitarimus su JAV korporacijom jų ieškiniams prieš Iraną sutvarkyti.

Indijos min. pirmininkė Indira Gandhi pareiškė, kad JAV teikimas karinės paramos Pakistanui gali sukelti karą tarp Indijos ir Pakistano.

Egiptas, siekdamas apsaugoti nuo Libijos grasinimų jį pulti ir nuo Sov. S-gos įsivertinimo Afrikos žemyne, paprašė JAV žymiai padidinti jam ginklų pardavimą. Jis norėtų pirkti F-16 lėktuvų, M-60 tankų, radaro žvalgybos lėktuvų ir patobulintų Hawk raketų.

V. Vokietijos kancleris Helmut Schmidt atsakė šiuo metu parduoti Saudi Arabijai ginklų.

JAV, Kanada, V. Vokietija, Prancūzija ir Italija siekia sudaryti bendrą planą Namibijos nepriklausomybei pasiekti, o Afrikos valstybės reikalauja, kad Jungtinių Tautų saugumo taryba paskelbtų Pietų Afrikai ūkines sankcijas už jos delsimą suteikti Namibijai nepriklausomybę.

JAV numato sukurti naują kautynių junginį Persijos įlankos aliejaus keliam į JAV, V. Europą ir Japoniją apsaugoti.

Sov. S-ga ir Čekoslovakija atšaukė savo sutikimą dalyvauti tarptautiniam kultūros festivaliui Austrijoje už tai, kad festivalio būsiąs statomas čekų chartos 77 steigėjo ir dramaturgo Vaclav Havel veikalas. Havel dabar atlieka 4 m. kalėjimo bausmę.

Tanzanija pradėjo atitraukti savo kariuomenę iš Ugandos, kur ji padėjo nuverstti diktatorių Idi Amin. Krašte vyksta genčių kovos su prezidentą Obote remiančios kariuomenės likučiais.

Šimtai Marshall salų gyventojų iškėlė JAV teisme bylą, reikalaujanti atlyginti už padarytus nuostolius ir sužeidimus, vykdanat atominių bombų sprogdinimo bandymus.

1980 lapkričio 24 Lietuvos TSR Aukščiausiojo Teismo išvažiujamoji sesija Kaišiadoryse pradėjo nagrinėti Anastazo Janulio ir Povilo Buzo bylą. Apie įvykiantį teismą nebuvo pranešta net patiems artimiausiems teisiųjų giminėms, pvz., P. Buzo žmonai, A. Janulio seseriai ir kt. Atsitiktinai nugirdę, kad Vilniuje lapkričio 24 bus teisiamas Ona Vitkauskaitė ir Genovaitė Navickaitė, giminės nuvyko į Aukščiausiąjį Teismą Vilniuje ir čia sužinojo, kad už pusvalandžio Kaišiadoryse prasidės A. Janulio ir P. Buzo teismas.

Į teismo salę saugumiečiai neįleido net bent kiek tolimesnių teisiųjų giminų, pvz., Buzo brolienės. Tik po ilgų ginčų saugumiečiai įleido į salę Buzo seserį. Tuo tarpu visas vietas salėje užėmė saugumiečiai ir kiti pareigūnai. Apie jų "domėjimąsi" teismu liudijo tai, kad daugelio rankose matėsi knygos, laikraščiai, o kurie tikrai norėjo dalyvauti teisme, likosi už durų, pvz., kun. Antanas Gražulis, Buzienė ir kt. Juos išvyti ne tik iš koridorių, bet neleido būti net pirmo aukšto foje ar prie durų lauke. Aplink teismo rūmus, vestibulyje, koridoriuose — visur kaip skruzdžių knibždėjo saugumiečių iš Vilniaus, Prienų ir Kaišiadorių ir į pagalbą sukviestų milicininkų.

Sužinoti teisėjo pavardę nepavyko, prokuroras — Bakučionis, tarėjas — Bikulčius.

Pradžioje buvo perskaityta kaltinamoji išvada, kad A. Janulis ir P. Buzas dauginę ir platinę "LKB Kroniką", "Aušrą", "Rūpintojėlį" ir "Lietuvos archyvą".

Po to sekė teisiųjų apklausa.

Povilas Buzas kalbėjo, kad imtis pogrindžio literatūros dauginimo jį paskatino tikinčiųjų teisių varžymas, persekiojimai, kryžių išniekinimai, prievartinis darbas šventomis dienomis ir religinės literatūros badas. Be to, mokyklose persekiojami mokiniai už tikėjimą. Auklėtoja ir jo sūnų skaudžiai išbarė, kam jis patarnaujęs Mišiose. Teisiamas pabrėžė, kad "LKB Kronika" rašo tiesą, bet kai kur esą užaštrinimų, ypač kur liečiami politiniai klausimai.

Užklaustas, iš kur gavęs dauginimo aparatą, atsakė, kad pirkęs iš nepažįstamo asmens. Į klausimą, ar dar dauginų "LKB Kroniką", jei turėtų galimybę, Povilas Buzas atsakė, jog nedaug.

MIRĖ RAŠYTOJAS F. NEVERAVIČIUS

Londone, Anglijoje, po sunkios ligos ligoninėje mirė rašytojas Fabijonas Neveravičius. Jis gimė 1900 liepos 6 d. Pužų dvare, Nemakščiu valsčiuje, Raseinių apskrityje. Palaidotas Londone balandžio 24.

Fabijonas Neveravičius buvo Lietuvos kariuomenės karininkas, rašytojas, visuomenininkas, žurnalistas, vertėjas. Labai gerai mokėjo lenkų kalbą ir į lietuvių kalbą išvertė lenkų klasikinį kūrinį — Raimondo "Kaimiečius". Už šį vertimą buvo gavęs net premiją iš lenkų.

Pokario metais gyveno Vokietijoje, paskui 1947 išvyko į Angliją. Buvo vienas iš Rezistencijos Santarvės steigėjų, redagavo Santarvės 1950-1958.

Anastas Janulis 1980 lapkričio 24-26 Kaišiadoryse nubaustas 3.5 metų griežto režimo ir lagerio už LKB Kronikos, Aušros, Rūpintojėlio ir Lietuvos Archyvo dauginimą bei platinimą. Jis 1931 metais, pats būdamas 14 metų, įstojo į jėzuitų vienuolyną, kur išmoko groti vargonais. 1949 buvo nuteistas 10-čiai metų kalėti, bet, mirus Stalinui, buvo amnestuotas po šešerių metų. Dirbo vokiečių katalikų tarpe Kirkizijoje. Paskutiniu laiku gyveno ir dirbo Kaišiadoryse.

gintų, nes labai nusilpęs regėjimas.

Anastas Janulis kalta nepripažino ir atsisakė duoti teismui parodymus, iš kur gaudavęs leidinius ir kam juos atiduodavęs, — šitai padaryti neleidžiant jo krikščioniška sąžinė. Teisiamoji nuomone, jo platinieji leidiniai nebuvo šmeižikiško pobūdžio, nes juose rašoma tik teisybė, todėl jis jokio nusikaltimo nepadaręs. Teisėjas paklausė, ką jis žadęs ateityje daryti? Teisiamasis ryžtingai atsakė: "Pirmiausia atsėdėsiu, kiek gausiu, o po to vėl kovosiu, gal būt ne tokiu būdu, kaip dabar, bet kovosiu. Žinoma, tai priklausys nuo mano sveikatos, nes galiu iš lagerio ir negrįžti." Teisiamasis aiškino, kad "LKB Kronika" padedanti kovoti prieš tikinčiųjų persekiojimą, jų teisių varžymą, todėl esanti labai reikalinga. Tai vienintelė katalikų savignos priemonė.

Antrąją teismo dieną buvo peržiūrima medžiaga, rasta kratų metu pas įvairius asmenis, ekspertų išvados ir kt.

Prokuroras Bakučionis citavo kai kurias "LKB Kronikos" ir kt. leidinių ištraukas, kur, jo nuomone, šmeižiama tarybinė valdžia. Pats didžiausias šmeižtas — jog 1940 m. Lietuva buvo okupuota ir prievarta įjungta į Tarybų Sąjungos sudėtį; šmeižtas ir tai, kad pogrindžio leidiniai dėl baisiai išplitusio alkoholio ir tarybinę valdžią. Prokuroras tvirtino, kad abu teisiamieji padarė itin pavojingą nusikaltimą, bandydami Lietuvoje susilpninti tarybinę valdžią, todėl jiems teikomas LTSR BK 68 str. Prokuroras pasiūlė Anastazui Januliui 7 metus griežto režimo lagerio ir 5 m. tremties, o Povilui Buzui — 3 m. griežto režimo lagerio ir 2 m. tremties.

A. Janulis paskutiniame žodyje kalbėjo, kad literatūra, už kurią jis kaltinamas, buvo reikalinga platinai. Galima tik apgailestauti, kad už tai yra baudžiamas, nes jis pasinaudojęs Konstitucijos garantuota žodžio ir spaudos laisve. Tikrovėje šia laisve naudojasi tik valdžios pareigūnai ir ateistai. Pogrindinėje literatūroje iškelti faktai nėra šmeižikiški, nes jie tikri ir imami iš patikimų šaltinių. Teismas privalėtų tuos faktus išnagrinėti. Teisiamasis paminėjo, kad jis iš savo asmeniškų patirties žino faktų, kaip buvo lauzomos tikinčiųjų teisės. Pavyzdžiui, Miežonių kaimo žmonės pasistatė cementinį kryžių, bet jis buvo sulaužytas ir nugriautas. Kai žmonės jį pastatė šventoriuje, tai po kiek laiko jis dingo ir buvo surastas už miesto sulaužytas ir įmestas į durpyno purvo duobę.

Kai mirė Kalvių parapijos klebonas, pareigūnai atėmė laidotuvių mašiną, ir kunigo karštųjų vežti lengvosios automašinos bagažinėje, iš kurios vežant kyšoją galas karsto.

Toliau A. Janulis kalbėjo apie tai, kad pogrindinėje literatūroje keliama tokie klausimai, kuriems ir valstybė neturi likti abejinga. Pavyzdžiui, labai išplitęs alkoholizmas, abortai ir kt. Tikintieji neturi jokių masinės komunikacijos priemonių: televizijos, radijo, spaudos. "LKB Kronika" kelia tikinčiųjų persekiojimo klausimus. Aukščiau paminėti faktai ir paskatinę jį imtis šio sunkaus darbo — platinę

(nukelta į 2 psl.)

Brocktono Šukurio jaunių ir vaikų šokėjų grupė, kuri dalyvaus lietuvių tautinių šokių šventėje Hartforde gegužės 31. Nuotr. I. Rentelio

NEPRIPAŽINIMO POLITIKA IR JOS BŪDAI

Kokią vietą JAV-ų užsienio politikoj turi Baltijos valstybės? Į šį klausimą vasario laidoj suglaustai atsako JAV-ų valstybės departamento informacinis leidinys Gist.

Leidinyje pabrėžiama, kad JAV-ės "nepripažįsta 1940 metais jėga įvykdyto ir neteisėto Estijos, Latvijos ir Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą. Baltijos valstybių diplomatiniai atstovai JAV-ėse naudojami pilnomis diplomatinėmis privilegijomis ir imunitetu. Jų vaidmuo yra išlaikyti laisvos Estijos, Latvijos ir Lietuvos idealą".

Ar šiandien tebėra prasminga nepripažinti Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą? "Nuo 1940 metų mes pakartotinai patyrėm", rašo Gist, "kad mūsų nepripažinimo politika daugeliui baltų primena, jog mes jų nepamiršom, ir simboliuoja ateities viltis. Mes jaučiame, kad po Helsinkio baigminio akto pasaulį padidėjo dėmesys žmogaus teisėms — todėl ir mūsų politika Baltijos valstybių atžvilgiu tebėra prasminga ir svarbi bendros JAV-ų politikos dalis". Tačiau, nors Baltijos valstybių atstovybės tebėra "baltam svarbūs simboliai", Washingtonas jų nelaiko "egzistencinės vyriausybės".

Kuriais būdais pasireiškia "nepripažinimo politika"? Valstybės departamento leidinys juos išvardina:

Pirma, Amerikos valstybės sekretorius kasmet paskelbia Nepriklausomybės šventės sveikinimus lietuviams, latviams ir estams; valstybės departamento atstovai lankosi trijų Baltijos šalių atstovybių ruošiamuose Nepriklausomybės šventės minėjimuose.

Antra, kitų JAV-ų įstaigų

Kubos prezidentas Fidel Castro prisipažino, kad Kuba teikė Salvadoro ginklų, bet dabar tai yra nutraukusi.

Prancūzija nutarė parduoti Sov. S-gai 600,000 tonų javų.

Lenkijos min. pirmininko pavaduotojas ir planavimo viršininkas Tadeusz Wrzszczyk ir plieno darbų ministeris Franciszek Kaim buvo pašalinti iš vietų už jų vietos panaudojimą asmeniškam pasipelnijimui.

Jugoslavijos kroatų veikėjas dr. Marko Veselica buvo areštuotas už priešvalstybinę veiklą.

Mauritanijos min. pirmininkas Sidi Ahmad Ould Benjara buvo pašalintas, o jo vietą užėmė tautinio išgelbėjimo karinio komiteto narys plk. ltn. Masouya Ould Sidi Ahmed Taya.

VIS DAŽNIAU PUOLAMI KUNIGAI

Lietuvos laisvajai spaudai protestuojant prieš pastaraisiais metais padažnėjusį fizinį smurtą prieš kunigus, oficialioji spauda pasirodo vis daugiau straipsnių, puolančių katalikų dvasi-

veiksmai derinami taip, kad jie sutaptų su nepripažinimo politika. Pavyzdžiui, oficialiuose JAV-ų vyriausybės žemėlapiuose siekiama išlaikyti nuoseklią Estijos, Latvijos ir Lietuvos vietovardžių ir paaiškinimo teksto terminologiją.

Trečia, JAV-ės bando išlaikyti ryšį su baltais Amerikos Balso ir Laisvės Radijo laidomis jų gimtosiomis kalbomis.

Ketvirta, kiekviena atitinkama proga Washingtonas viešai pakartoja, kad Amerika nepripažįsta prievartinio trijų valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą.

Penkta, JAV-ų ambasadorių Maskvoj ir kabinetinio rango vyriausybės pareigūnams neleidžiama lankytis Baltijos respublikose.

Kaip Washingtono politika Baltijos valstybių atžvilgiu veikia JAV-ų — Sovietų Sąjungos santykius? Anot valstybės departamento informacinio leidinio, JAV-ės retkarčiais tariasi su Sovietų Sąjunga ypatingais reikalais, kai paliečiami Amerikos piliečių interesai Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Pavyzdžiui, stengiantis suvienyti šeimai ir padėti šeimoms nariams išvykti iš Baltijos respublikų, reikia derėtis su sovietiniais pareigūnais. Taip pat J. A. V-ų piliečiai, kurie nori lankytis Baltijos respublikose, turi gauti sovietines vizas. Tačiau, Washingtono nuomone, derybos su Sovietų Sąjunga specifiniais klausimais nesulaukia Amerikos politikos, kuri remiasi Baltijos valstybių prievartinio įjungimo nepripažinimu. (Elta)

LIETUVIAI KALINIAI P.E.N. SUVAŽIAVIME

Kopenhagoj vasario 24-27 įvykusiame tarptautinio P.E.N. klubo delegatų suvažiavime buvo pranešta apie Vytauto Skuodžio, Gintauto Iešmano, Povilo Pečiūno, Algirdo Statkevičiaus, Antano Terlecko ir Viktoro Petkaus neteisėtą nuteisimą ir kalinimą. Pasaulinės rašytojų draugijos "Kalinamų rašytojų komiteto" pranešime rašoma, kad Skotijos ir JAV P.E.N. centrai priėmė Viktorą Petkų savo "garbės nariu". Komitetas rūpinasi ne tik grožinės literatūros autoriais, bet ir žurnalistais, įskaitant pogrindžio žurnalistus. Komiteto pirmininkas nušvietė dr. Statkevičiaus kančias psichiatrinę ligoninę. Suvažiavime egzilų P.E.N. centrai atstovavo prof. Algirdas Landsbergis. (E)

kiją. Tai, be abejo, režimo ataka prieš lietuvių tautinį-religinį sąjūdį, kurio balsas plačiai nuskamba ir užsieny.

Komjaunimo Tiesoj (1981 sausio 24) puolamas pėnai rugsėjo pabaigoj Vilniaus Šv. Teresės šventėj girdėtas Vytauto Skipario pamokslas, kuriame jaunas kunigas kritikavo "valdišką bedievius", alkoholizmo bangą ir Kauno kunigų seminarijai taikomus suvaržymus.

Valstiečių Laikraštis (1981 kovo 28) persispausdino rajoninio Biržiečių Žodžio išpuolį prieš Papilio bažnyčios kleboną P. Budriūną. Jis esąs vienas iš tų, kurie "stengiasi būti aktyvesni, religines dogmas skleidžia ne vien bažnyčioje, bet ir kasdieninėje žmonių aplinkoje".

N. Radviliškio klebonas Juozas Balčiūnas kaltinamas už savo elgesį laidotuose 1980 spalio 14: "pasakęs apie velionę vos keletą žodžių, pradėjo skųstis, kad persekiojamas tikėjimas, masiškai uždarinėjamos bažnyčios". Jau ne pirmą kartą jis bandęs "sukelti žmonėms nepasitikėjimą tarybine santvarka". O rugsėjo 15 jis ginsies N. Radviliškio vidurinės mokyklos mokytojam, kad jie "dar kartą nuskambės per Vatikano radiją". (Elta)

MŪSŲ NUOLATINIS RYŠYS SU KENČIANČIA TAUTA

Lietuviai laisvame pasauly kasmet minimi 1941 metų birželio masinių deportacijų dienas.

Mūsų tautos teisingesniai su-
pratimui prisimintina, kad tautos
genocidas prasidėjo nuo pat
1940 metų birželio 15, kai Rusi-
jos armija okupavo Lietu-
tuvą. Nuo tos dienos ir pavie-
niui, ir didesniais skaičiais, kaip,
pvz., 1940 liepos 11-14, dingda-
vo be žinios ar būdavo viešai
suimami kuo nors žymesni lie-
tuviai. Tai nesibaigė su 1941
metų birželio 14-23 dienų masi-
nėmis deportacijomis ir žudynė-
mis Lietuvoje. Po 1944 metų, kai
Lietuvą vėl okupavo Rusija, mū-
sų tauta išgyveno dar baisesnių
dienų. Tautos žudymas įvairiais
būdais nebesibaigia iki šiai die-
nai.

Šiandien dar neįmanoma at-
spėti, ar kada nors sužinosim
tikslų skaičių tautiečių, išžudytų
Lietuvoje, Rusijos ir Sibiro ka-
lėjimuose, vergų darbo stovyk-
lose. Tikra yra tai, kad nė ta-
lentingiausi rašytojai nesugebės
atpasakoti kančių, kokias teko iš-
gyventi mūsų žmonėms.

Mum nevalia to užmiršti ne
iš keršto tiems, kurie už tai kalti,
o dėl aukštesnių, gilesnių moty-
vų. Tie kankiniai yra mūsų šei-
mų nariai, giminės, mūsų tautos
nariai. Jie reikalingi ne forma-
laus retkarčiais, o nuolatinio pri-
siminimo maldoj.

Tai priminti turim nuolat ne-
tik lietuviai lietuviam. Tą mūsų
brolių likimą turim skelbti visur
kitataučių tarpe, kad jie žinotų ir
suprastų, kuo gresia kiekvie-

Savaitės įvykiai

Washington, D.C., vyksta pa-
saulio episkopų Bažnyčių arki-
vyskupų ir vyskupų konferencija
jų vienvei apsvarstyti, nes be-
veik kiekvienas kraštas turi kiek
skirtingą liturgiją ir skirtingas
pažiūras į jų teologiją. JAV yra
per 3 mil. episkopų; prie jų
priklauso įtakingiausias ir gar-
siausias šitims.

Nikaragvai netekus JAV tei-
kios paramos, jai padėti dabar
skuba Sov. S-ga ir jos satelitai.
Maskva jau dovanuoja 20,000 tonų
javų, Libija suteikė 100 mil. dol.
paskolą, o Kuba suteikė tech-
nikinės paramos už 64 mil. dol.

Lenkijos primas kardinolas
Stefan Wyszyński serga dėl virš-
kinimo trakto negalavimų ir tu-
rės ilgesnį laiką gydytis.

Palestinios išlaisvinimo orga-
nizacija pagrasino padidinti po-
litinę veiklą JAV interesam Art.
Rytuose pakenkti, jei JAV nesu-
tikis padaryti nuolaidų, spren-
džiant palestiniečių reikalus.

JAV ir 14 Vakarų valstybių
sutiko atidėti 4 metams Lenki-
jos 2.6 bil. dol. skolos grąžini-
mą ir tuo pašalino Lenkijos
bankroto pavojų, bet Lenkijos
vyriausybė turėjo pasizadėti imti
griežtą taupumo priemonių,
kurios sumažins pragyvenimo
lygį ir padidins nedarbą.

nam kraštui, kiekvienai tautai
nužmogintas žmogus, kiek gali-
ma pasitikėti Maskva ir iš ten
diriguojamu komunizmu.

Gerai daro visi, kurie mūsų
tautos likimo klausimą vis pri-
mena valstybių ar religinėse
aukštesnėse instancijose. Tačiau
veikti reikia visiem, kiekvienam
aplink save gyvu ir spausdintu
žodžiu informuojant ir nutei-
kiant individus ir visuomenę.
Tai yra ne vienos dienos, o nuo-

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Pavergtoje Lietuvoje pami-
nėta rašytojos ir visuomenės vei-
kėjos **Gabrielės Petkevičaitės-
Bitės (1861-1943) 120-ties metų
gimimo sukaktis.** Minėjimo iš-
kilmės buvo surengtos Smilgių
miestelyje prie Panevėžio. Į iš-
kilmės buvo nuvykę rašytojai J.
Aputis, B. Vilimaitė, E. Mez-
ginitaitė, V. Daunys, literatūros
kritikai A. Zalatorius, J. Jasaitis.
Apie G. Petkevičaitės visuome-
ninę, pedagoginę ir litera-
tūrinę veiklą kalbėjo J. Jasaitis.
Jis yra parašęs ir monografiją
apie G. Petkevičaitę. Sukakties
proga Literatūra ir Menas spaus-
dina buvusių sukaktuvininkės
mokinių atsiminimus. Minėjimas
įvyko Smilgių vidurinėje moky-
kloje.

— Rašytojas **Vytautas Sirijos
Gira** jau sulaukė 70 metų (g.
1911). Jaunystėje rašė eilėraš-
čius, išleido jų kelis rinkinius,
vėliau tapo romanistu. Jo kūry-
boje atiduodama gausi duoklė ir
partinei ideologijai. Jo sukaktis
minima spaudoje, spausdinamos
ištraukos iš jo veikalų.

— Vytautas Kazakevičius (iš-
eivijos lietuvių kultūrinio gyve-
nimo "žinovas") vėl atsiminė
Anglijoje gyvenantį poeta **Vladą
Šlaitą.** Pasinaudoję mūsų spau-
dos žiniomis, kad Vl. Šlaitui jau
60 metų, bet dar trūksta 5 metų
iki pensijos, V. Kazakevičius
verkšlėna, kad poetas dėl nusil-
pusių akių jau pasidarė netinka-
mas darbu, o lietuviai juo ne-
pasirūpinę. Esą "Tarybų Lietu-
voje" paliejęs poetas būtų aprū-
pintas valstybės. V. Kazakevi-
čius visai užmiršta, kokia skurdi
pensininko dalia pavergtoje Lie-
tuvoje (gal tik labai nusipelnę
komunizmo statybai, gauną
personalines pensijas, pra-
bangiai gyvena). Ta pačia proga
V. Kazakevičius guodžia, kad
Vaga Vilniuje esanti numaciūsi
išleisti Vl. Šlaito poezijos rink-
tinę "Be gimtojo medžio".

Voroneže, kur kai kurį laiką
lietuvių gimnazijoje mokėsi
poetas **Julius Janonis**, viena vi-
durinė to miesto mokykla pava-
dinta Janonio vardu. Joje įsteig-
tas **Julius Janonio muziejus**,
kuriame jau esą surinkta nemaža
biografinės medžiagos.

— Pavergtoje Lietuvoje dar
vis nesibaigia komunistų parti-
jos suvažiavimo **atorūgos.** Net
Liet. Mokslo Akademijos visuo-
tinis susirinkimas balandžio
pradžioje Vilniuje svarstė suva-
žiavimo nubrėžtus uždavinius

latinis kiekvieno mūsų uždavi-
nys.

Prisiminti tik retkarčiais mūsų
tautos tragediją ir mūsų brolių
kančias bei gyvybių aukas būtų
per maža. Mūsų veikla, kova ir
malda už savo tautą turi būti
tiek nuoširdi, kad ji būtų visuo-
tinė ir nesiliaujanti, pasiekianti
ir dangų, ir visus žmones, kurių
tarpe gyvenam, ir visus žemės
gyventojus.

Ir tauta vergijoj, ir pavergėjai
težino, kad lietuviai laisvame
pasauly nesiliausim veikę ir
meldęsi, kol nesibaigs tautos ne-
laisvė ir kančios.

Vysk. V. Brizgys

mokslui. Tai tau ir laisvė! Apie
kultūrinę laisvę tėra tik tuščios
propagandinės kalbos! Net
mokslas turi tarnauti partijai.
Partijos siaurpročiai moko net
mokslininkus, kaip kurti mokslą.
Akademių susirinkime kalbėjo
Akademijos prezidentas J. Ma-
tulis, Kauno medicinos institu-
to rektorius Z. Januškevičius,
Akademijos viceprezidentas J.
Požela, Akademijos skyrių sek-
retoriai V. Statulevičius, L. Kai-
riūkštis, V. Niunka. Buvo svarsto-
mi Akademijos uždaviniai vie-
nuolikojam penkmečiui.

— Pavasarinės "dailės dienos"
pradėtos būrio dailininkų iš-
vyka į Biržų rajono kolchozus.
Dailininkai įpareigoti nutapyti
komunistinių pirmūnų portretus,
kaimo kultūros "laimėjimus".
"Dailės dienos" tęsis ilgiau ne-
gu mėnesį.

— Vilniuje, Kaune, Panevėžy-
je, Šiauliuose, Anykščiuose ati-
darytos **dailės darbų parodos.**
Parodos dalyvauja tapytojai,
grafikai, skulptoriai, karikatūris-
tai, akvarelistai.

— Pavergtos Lietuvos žurna-
listų sąjunga paskyrė kelias
V. Kapsuko vardo premijas už
propagandinius rašinius. Tas
premijas gavo **Juozas Baušys,
Vidmantas Paplauskas, Sigitas
Blėda ir Antanas Naujokaitis.**
Straipsniai buvo apie socialisti-
nį jaunimo auklėjimą ir apie so-
cialistinį dirbančiųjų lenkynia-
vimą.

— Vėl paskelbtas politinio
plakato ir atviro konkurso.
Plakatai ir atvirukai "turi išreišk-
ti Lietuvos TSR darbo žmonių
laimėjimus, įgyvendinant komu-
nistų XXVI suvažiavimo nutari-
mus, išreikšti spartuolišką dar-
bą, proletarinio internaciona-
lizmo tradicijas, propaguoti so-
cialistinį gyvenimo būdą." At-
skira plakatų tema — statybi-
ninkų darbas. Premijos nedide-
lės: 350 rb., 250 rb. ir 200 rb.
už plakatus, už atvirukus dar
mažesnės.

— Naujų muzikos kūrinių per-
klausoje muzikos kritikai susi-

pažino su V. **Budrevičiaus** ope-
ros "Giedrė" klavyru. Operai
libretas sukurtas K. Inčičius, pa-
gal S. Čiurlionienės pjesę "Dvy-
lika brolių juodvarniais ląksčiu-
sių". Taip pat iš įrašų pagrota
Giedriaus Kuprevičiaus "Disko-
fonija".

— Architektų sąjungoje su-
sirūpinta Lietuvos kapinių estė-
tiniu vaizdu. Architektė G. Mik-
nevičienė paruošė referatą, ap-
žvelgiantį Lietuvos kapų tvarky-
mą, pažvelgė ir į kapų tvarky-
mą svetimosiose šalyse, pabrėžė,
kad Lietuvos kapų tvarkyme
esą daug trūkumų. Problema ky-
lanti ir dėl to, kad valdžia kapų
tvarkymui neteikianti paslaugų,
kad nesą miestuose ir rajonuo-
se kvalifikuotų tos srities patarė-
jų. Numatyta sušaukti tarpžiny-
binį organizacijų pasitarimą.

— Literatūros ir Meno savitai-
raštyje (Nr. 14) keli literatū-
ros kritikai — V. **Areška, S. Ge-
da, R. Pakalniškis, E. Matuze-
vičius, T. Rostovaitė, V. Rubavi-
čius ir S. Žukas** — apžvelgia
pavergtos Lietuvos 1980 metų
poezijos derlių. Daugimas kriti-
kų pasisako, kad metai poezijos
laukuose buvę turtingi, tačiau
tikrai nauja nedaug pasakytą.
Kai kurie poetai mėginę imituoti
ankstesnių metų poezijos lai-
mėjimus, bet tas imitavimas ir li-
kės tik tolimesis aidas. Išskirti-
nėmis tų metų poezijos knygo-
mis kritikai laiko Jst. Marcinke-
vičiaus rinkinį "Būk ir palai-
mink", A. Bernoto "Paglostyk
žolę", R. Keturakio "Veidą ma-
tau" ir L. Gutausko "Svetingu-
mo namai". Iš žymesnių poezi-
jos kritikų minimi V. Kubilius,
R. Pakalniškis, V. Areška, V.
Sventickas ir V. Daujotytė.

— Vilniaus pedagoginio insti-
tuto dainų ir šokių ansamblis
Šviesa, įsisteigęs 1954, šių metų
pradžioje Vilniuje surengė jau
tūkstantąjį koncertą. Ansamblio
repertuare daug lietuvių kompo-
zitorių kūrinių. Atiduodama
duoklė ir partiniams reikalavi-
mams.

— Gegužės mėnesį Kaune ir
Vilniuje numatomas **sąjunginis
filmų festivalis.** Iškilmingas ati-
darymas įvyks Kauno sporto
rūmuose. Užbaigimas busias
Vilniaus operos ir baletu rūmuo-
se. Ir Lietuvos kino studija rū-
pestingai festivaliui ruošiasi.

— Vėl iškilmingai pagerbti
Lietuvos pavergėjų kapai. Vil-
niaus Antakalnyje prie raudon-
armiečių kapų nuolatos dega
"amžinoji ugnis". Bet to neuž-
tenka. Vis surandama progų dar
ypatingai tuos kapus pagerbti.
Raudonosios armijos ir karo
laivyno dienos proga į Antakal-
nio kapines atsilankė visokių ko-
munistinių komitetų ir valdybų
atstovai, karo veteranai, Lietu-
voje susisukę šilts gūžtas. Bu-
vo net moksleiviai atvaryti su
gėlių puokštėmis.

Pr.N.

IŠ LIETUVOS K.B. KRONIKOS

(atkelta iš 1 psl.)

ti pagrindžio literatūrą. Be to,
teisišiamis savo ryžtą suformu-
lavo pagal šv. Ignaco maldos žo-
džius: "...duoti ir neskaičiuoti,
kovoti ir nežūrėti žaizdų,
dirbti ir nieškoti poilsio, auko-

tis ir negalvoti apie atlyginimą;
atlyginimas už tai tebūnie tobu-
las išpildymas Tavo šventos ir
dieviškos valios".

Trečią dieną paskutinį žodį
pasakė Povilas Buzas. Jis kalbė-
jo labai trumpai, paliesdamas
tai, kad šiuo metu Lietuvoje
nėra tikėjimo ir spaudos laisvės.

Po pietų buvo perskaitytas
sprendimas: Anastazas Janulis
baudžiamas 3.5 m. griežto reži-
mo lagerio, o Povilas Buzas
— 1.5 m. griežto reži-
mo lagerio bausme. Nuosprendis buvo
taip pat perskaitytas dalyvaujant
tik rinktinėi publikai, bandžiu-
sius įeiti į salę, su didžiausiu
triukšmu išvyti iš teismo rūmų.

Po teismo būrelis tikinčiųjų,
norėjusių dalyvauti šiame tei-
sme, kartu su nuteistųjų giminė-
mis nuėjo į Kaišiadorių katedrą.
Suklupę prie tautos kankinio ar-
kivyskupo T. Matulionio kapo,
meldėsi už nuteistuosius, už
Bažnyčios priešus, dėkojo Die-
vui, kad Katalikų Bažnyčia Lie-
tuvoje pasipuošė dviem naujais
kankiniais, kurie savo katogą
sovietiniuose lageriuose pa-
aukos už Tautos ir Bažnyčios
laisvę.

RAYMOND KIVITA, lietuvių kilmės nekilnojamo turto prekybininkas,
dirba su Century 21 Friendly Realty, 63 West Merrick Rd., Valley
Stream, N.Y. 11580. Telef. 516 825-6511. Pasigrožėkit Long Island gamta.
Visi modernūs patogumai. Aptarnaujama Valley Stream, Lyndbrook,
Malverne, Franklin Square, Woodhaven, Richmond Hill, Queens.

VALDAS C. DUOBA, lietuvių advokatas. 357 Larkfield Road., East
Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais
tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose:
86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-
duotuvė. Gėles įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149
107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spau-
dos kioskas.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest
P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves.
Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-
conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary
Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, New-
ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Pa-
ruošiamas garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas.
Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdrau-
dimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-
RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323
(namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar
norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern.
1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestu-
vėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos
rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir
europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tor-
tai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona,
Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, complute-
riai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir fir-
mų autentiškų katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10
Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Residencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
FLORIDA REAL ESTATE Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

LORENCE CONTRACTING CO., INC.

Antanas ir Edvardas Lorence atlieka įvairiausių namų įrengimo,
patobulinimo ir patalpos darbus. Įrengiamos modernios Hollywood
stiliaus virtuvės, vonios kambariai, atliekami stiliaus darbai, namas
aplojamas aliuminijaus plokštėmis, taisomi stogai, atliekami dažymo
darbai, įdedami aliuminijaus langai, sutvarkomas šildymas ir kiti kanali-
zacijos įrengimai, įrengiamas rūsys, atliekami cemento darbai ir kitokie
patarnavimai. Adresas: 85-36 89th St., Woodhaven, N.Y. 11421.
Telefonas 212 849-2731 arba 441-2489. Kalbama angliškai, lenkiš-
kai ir ukrainietiška.

NEW JERSEY, NEW YORK — Lietuvos Atsiminimai, šeštad. WEVD
8-9 val. vak. 97.9 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit
Dr., Watchung, N.J. 07080. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10
val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezye, 217-25 54th Ave., Bayside,
N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJO- SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.	 KVEČAS JONAS 1933 + 1976
Fasolino MEMORIALS 66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS Phones: 326-1282 326-3150 TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE	

KELIONĖS Į LIETUVĄ — 1981

kovo 25 — balandžio 3 — \$977	liepos 6-17 — \$1,068
balandžio 15-24 — \$977	liepos 20-29 — \$1,112
gegužės 2-11 — \$1,019	rugpjūčio 3-14 — \$1,068
gegužės 7-16 — \$1,019	rugpjūčio 3-12 — \$1,112
gegužės 13-22 — \$1,079	rugp. 19 — rugs. 3 — \$1,382
gegužės 13-28 — \$1,136	rugėjo 3-12 — \$1,148
gegužės 21-30 — \$1,108	rugėjo 17-26 — \$1,059
birželio 4-13 — \$1,148	rugs. 24 — spalio 3 — \$1,059
birželio 18-27 — \$1,148	spalio 8-17 — \$1,019

Kainos yra iš New Yorko bei Bostono. Iš kitų miestų yra
pridėtinis mokestis. Visose kelionėse praleidžiama 5 naktys
Vilniuje, 2 ar 3 naktys Maskvoje, kai kurios dar Varšuvoje, Frank-
furte ar Helsinky. Kainos gali keistis, keičiantis skridimų kainom.

Taip pat patarnaujama įsigyjant bet kokiom kelionėm bilietus,
kellaujant lėktuvais, laivais, traukiniais, autobusais. Užsakomi
viešbučiai. Išnuojamos mašinos.

VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
Tel. 212 769-3300

Dr. Tomo Remeikio knygos pristatyme balandžio 4 Kultūros Židinyje simpoziumo
dalyviai. Iš k. dr. Bronius Nemickas, Gintė Damuštė, Vytautas Vaitiekūnas, Vladas
Šakalys. Nuotr. V. Maželis

DARBININKASThe Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. ISSN 0011-6637

Second class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$13.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostatai •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Pasiukojimas Marijai

Lietuva, paskutinė Europoje priėmusi krikščionybę, išplėtojo ypatingą pagarbą Marijai. Net keletas popiežių Lietuvą vadino Marijos Žeme.

Tuoju po Lietuvos krikšto Vytautas Didysis pastatė 26 bažnyčias, ir Marija buvo pasirinkta globėja net 14 tų bažnyčių. Nepriklausomoje Lietuvoje 21 nušimtis visų bažnyčių turėjo Marijos vardus.

Dievo Motinos kultas neapsiribojo vien šaltų bažnytinių pastatų pavidimu jos garbei. Tikėjimo tiesos apie Mariją giliai ir sąmoningai išgyventos. Karšta lietuvių meilė ir atsidavimas Nekalčiausiai Mergelei prasi-veržė ir gausiom išorinėm pamaldumo išraiškom.

Kiekvieną sekmadienį daugely Lietuvos bažnyčių prieš pagrindines pamaldas būdavo giedamos valandos ar "gadžinkos" apie Nekaltai Pradėtą Mariją. Pamaldom pasibaigus būdavo giedamas septynių Marijos skausmų ir džiaugsmų vainikėlis, arba "karunka".

Gegužės mėnesio žiedai buvo skiriamai Nekalčiausiai Mergelei, puošiant jos altorius ar paveikslus gegužinėm pamaldom. Tiek bažnyčiose bei koplyčiose, tiek tolimesnių vietovių seklyčiose gausūs lietuvių būriai rinkosi į taip pamiltas gegužines pamaldas. Nebuvo svetima tikinčiam lietuviui ir rožančiaus malda, kuriai buvo skiriamas spalio mėnuo.

Per gruodą ir sniegą skubėdavo lietuvi dar prieš aušrą į ankstyvas rorutis mišias, pašvęstas Marijos garbei. Klimato sąlygos, nuotoliai, susisiekimo priemonių nepatogumas nesudarė pamaldiem lietuviams kliūčių keliauti į gausias Marijos šventoves.

Lietuviai, amžių tėkmėje patyrę daugybę nelaimių, okupacijų, plėšimų, baudžiavos, epidemijų atvejais, savo vargą religiniame liaudies mene gretino su Kris-

taus ir Marijos skausmais. Prie kryžkelių ir palaukių Rūpintojėlis Kristus, skausme parimęs, žvelgdavo į lietuvių tautos kelį. Panašiose kopyltelėse daug kur buvo vaizduojama ir Sopolingoji Dievo Motina, septyniais kalavijais perverta širdimi, su Išganytojo kūnu ant kelių.

Lietuva Marijai buvo paaukota net dviem atvejais. Pirmą kartą Marijai Lietuva paaukota kartu su Lenkija. Tai įvykdė Lvove karalius Jonas Kazimieras 1656 balandžio 1. Antrą kartą Lietuva buvo paaukota Marijai Romoje 1951 gegužės 13. Minint 25 metų sukaktį nuo Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimo, laisvajame pasauly esą lietuvių vyskupai, susirinkę Romon, dalyvaujant Romos lietuviams, iškilmingai paaukojo Lietuvai Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Tokių pasiukojimų buvo pageidavusi pati Marija savo apsišėkimuose Fatimoje. Tas lietuvių vyskupas ir lietuvių tikinčiųjų pasiukojimas vėliau buvo viešai pakartojamas daugely lietuvių parapijų laisvame pasauly.

Istorijos eigoj Marija parodė, kad ji mato ir įvertina lietuvių jai skiriamą meilę ir atsidavimą. Gausiose lietuvių šventovėse įvairiais stebuklais ji lengvino lietuvių vargus. Iš Aušros Vartų ji siuntė savo palaimą mūsų proseneliam. Religinį sutemų dienose, tikėjimui patekus į sunaikinimo pavojų, kai anot tos giesmės, "Žemaičių žemėj taip mažai, septyni tiktai kunigai", 1608 Šiluvoj apsišėkė Dievo Motina, patvirtindama savo motinišką meilę ir globą.

Nūdien, tėvynei kenčiant sunkią priespaudą, Marijos pagalba mum ypač reikalinga. Lietuviai pavergtoji tėvynėj ar Sibiro tundrose kreipia į ją savo akis. Sibiro mergaičių maldaknygėj atspindi dabarties kenčiančio lietuvi maldavimas. Viltį stipri-

Balandžio 16 suėjo 30 metų, kaip Darbininkas Brooklyne išleido pirmąjį savo numerį. Kaip greitai laikas bėga! Kiek metų pro šalį prašoko, daug ką visai iš atminties ištrindami. Pažvelkime į praeitį — kodėl taip atsitiko ir kada?

Ideologinė kova

Prieš pirmąjį pasaulinį karą Amerikos lietuvių tarpe buvo nemaža ideologinė trintis, tiesiog kova. Plačiai veikė socialistai. Jie parodė daug veržlumo, sumanumo. Iš jų išriedėjo komunistai, taip pat gana veržlūs. Atsirado ir nuosaikesni tautininkai. Sujudo ir katalikai, kad juos kiti pešioja. Ir jie ėmė organizuotis. Visi stengėsi turėti savo laikraščius, per spaudą skleisti savo mintis. Taip ir išaugo ano meto gausi spauda.

Bostone tada ėjo Keleivis. Tas pats, kuris prieš porą metų sustojo. Jis buvo leidžiamas kairiųjų, socialistų, gana aštriai kovojo prieš religiją, prieš kunigus. Bostone jis darė nemaža įtakos.

Tuo reikalu susirūpino kun. Fabijonas Kemėšis, šviesus žmogus, įkūręs čia Amerikoje bent kelias katalikiškas draugijas, vėliau grįžęs į Lietuvą ir

na įvykiai Skiemonyse 1962 ar Velykiuose 1964.

Išėjimo į lietuvių, pakartodami savo ištikimybę Marijai, jos vardu pastatė dvi puošniausias kopyčias — Washingtone ir Vatikane. Nesiribojant šių šventovių atbaigimui, lietuvių kiekvienais metais, o ypač šiais sukaktuviais, kviečiami ir dvasiškai atnaujinti savo pasiukojimą Dievo ir visų Mūsų Motinai Marijai. Tai geriausias laidas užtikrinti ir mūsų pavergtai tėvynei šviesesnę ateitį.

**PRIEŠ 30 METŲ DARBININKAS
IŠIKŪRĖ BROOKLYNE**

profesoriavęs Žemės Okio Akademijoje Dotnuvoje.

Kaip gimė Darbininkas

Norėdamas sumažinti socialistinio laikraščio įtaką, jis organizavo naują laikraštį. Pirmiausia jis suorganizavo darbininkų Šv. Juozapo draugiją, kuri buvo plačiai pasklidusi, ypač Naujojoje Anglijoje. Draugija sutelkė katalikiškus darbininkus. Kilę iš katalikiško krašto, užaugę katalikiškose šeimose, jie mielai jungėsi į tas draugijas.

Steigėjas išleido ir laikraštį ir pavadino jį Darbininkas, kad tiem paprastiem žmoneliams, darbininkams būtų savas, prieinamas, suprantamas, kad kalbėtų apie jų reikalus.

Pirmas Darbininko numeris pasirodė 1915 rugsėjo 19 Bostone. Ėjo tris kartus per savaitę, nuo 1925 metų — du kartus per savaitę. 1920 Bostone draugija įsigijo didelius namus ir ten įkūrė spaustuve ir redakciją.

Pirmieji redaktoriai

Pirmuoju redaktoriumi buvo steigėjas kun. Fabijonas Kemėšis, paskui vyr. redaktoriumi ilgai buvo prel. Kazimieras Urbanavičius. Redakcijoje dar dirbo kun. Vincas Taškūnas, rašęs gana aštrius poleminius straipsnius, vėliau grįžęs į Lietuvą, išvežtas į Sibirą. Dirbo dar Pr. Gudas, ilgai čia triūsė Antanas Kneizys. Kurį laiką dirbo Juozas Laučka, Kazimieras Čibiras. Nuo 1950 sausio 20 pradėjo redaguoti prof. Simas Sužiedėlis, istorikas.

Laikraštis buvo kovos ginklas, drauge stiprino ir savo bendruomenės narius. Taip pamažu jis nuramino aštrius išsišokimus ir davė gilią pozityvią kryptį — ginti, statyti, atkurti Lietuvą, okupacijų metais — kovoti dėl jos išlaisvinimo.

Pradeda pavargti

Kaip prieš pirmąjį pasaulinį karą lietuviškas gyvenimas buvo labai dinamiškas ir net kunkuliavo, taip prieš antrąjį karą tas gyvenimas vis labiau aprimo. Žmonės pradėjo pavargti. Spauda išseko. Trūko žmonių ir lėšų.

Sumanymas apjungti

Tada lietuviams pranciškonam vadovavo Tėv. Justinas Vaškys, veiklos žmogus. Jam ir kilo mintis — apjungti kelis katalikiškus laikraščius, kad vietoj jų būtų tik vienas laikraštis ir būtų pažangus ir ilgai išsilaikytų.

Gyvendamas tada Kennebunkporte, Maine, jis turėjo progos dažnai lankytis Bostone. Ten patyrė Šv. Juozapo draugijos padėtį, Darbininko laikraščio finansinį stovį. Viskas pamažu grimzdė. Taip jis sugebėjo paveikti draugijos valdybą, direktorius, kad šie 1950 birželio 5 perleido Darbininką ir visą spaustuve.

Galvęs Darbininką, jis lengvai susitvarkė Pittsburghe, nes ten buvo lietuvių pranciškonų vienuolynas. Ten ėjo Lietuvių Žinios. Paveikęs vietos lietuvius kunigus, jis gavo ir Lietuvių Žinias.

Brooklyne ėjo Amerika. Ir ji

vargo, pamažu skurdo. Čia pasiimaišė Tėv. Justinas Vaškys. Padedamas lietuvių klebonų, jis apsilankė pas vyskupą ir gavo leidimą čia kurti vienuolyną ir spaudos centrą.

Perkellamas Darbininkas

Tai buvo 1951 metų pavasarį. Balandžio pradžioje iš Bostono buvo perkeltos spaustuves mašinos ir pats laikraštis. Prisišlausta tada Amerikos laikraščio redakcijoje ir spaustuveje. Čia 1951 balandžio 16 buvo atspausdintas naujas Darbininko numeris, kur prie pagrindinės antraštės dar buvo pridėta — apjungęs Ameriką ir Lietuvių Žinias.

Darbininkas išvežimas iš Bostono buvo vietiniam skaudus įvykis. Buvo prie jo pripratę. Kilo daug kalbų, nepasitenkinimų. Tad pirmasis numeris, atspausstas Brooklyne, buvo net lėktuvu nuvežtas į Bostoną, kad ten laiku pasklistų.

Dar ilgakai Bostonas buvo gana jautrus tam reikalui, mėgino leisti net naują savo laikraštį, bet — neišlaikė.

Pranciškonai greitai nupirko Bushwicko sekcijoje namus ir ten įkūrė vienuolyną, o gretimuose dviejuose namuose įkūrė spaudos centrą. Čia spausdino Darbininką, Aidus, Ateitį, Varpelį, Karį, Tėvynės Sargą ir daugel kitų leidinių.

Ateina nauji redaktoriai

Su pirmu čia išleistu numeriu į redakciją įsijungė buvęs Amerikos redaktorius Albinas Gražiušas. Į redakciją dirbti ateina neseniai iš Vokietijos atvykęs Paulius Jurkus, kun. V. Damašis. 1952 sausio mėn. atvyksta iš Vokietijos prof. Juozas Brazaitis-Ambrazevičius, gabus žurnalistas, redaktorius, lituanistas, literatas ir politikas. Jis įsijungė į Darbininką ir buvo viena iš pagrindinių jėgų, iškėlęs laikraštį savo apžvalgom. Darbininko redakcijoje jis dirbo per 20 metų, iki savo mirties 1974.

Redakcijos sudėtis keitėsi, išėjo kun. Viktoras Dabušis ir paskui vėl grįžo, išėjo Albinas Gražiušas, atėjo Tėv. Modestas Stepaitis. Ir tas išėjo ir vėl grįžo, kol gale buvo paskirtas Varpelio redaktoriumi ir maždaug prieš 18 metų žuvo motociklo katastrofoje.

(nukelta į 4 psl.)

Clevelando Grandinėlė atlieka programą per jaunimo meno šventę. Šokėjas A. Nagevičius su merginomis. Nuotr. V. Bacevičius

PRANAS MUDEIKIS**GIGI**

Ne, čia nebuvo nieko juokingo. Gigi pasidarė visų šitų namų džiaugsmas. Ji buvo labai linksma būdo: mokoje ir mėgo žaisti. Visi pavargdavo — tik ne Gigi. Savas — ne savas, svečias — ne svečias, visus sutikdavo su ta pačia meile ir visus užimdavo su tuo pačiu linksmumu.

Bet ir ji buvo ta, kuri norėjo, kad ir ją užimtų, nors visiems atrodydavo, kad ji buvo ta, kuri užima.

Jos akys buvo didelės ir gražios, dantukai balti, ir labai riestas nosytė tarp tų dviejų didelių, rusvai juodų akių.

Nors ji buvo nedidelio ūgio, gal kiek zemoko stogo, bet žvalumas jos būvo neišsakytas. Net nespėdavai pamatyti, kaip ji, pradžiuginusi vieną namų kampaną, tuojau pat linksmindavo kitą.

Tą tai jau vis buvome pastebėję, kad Gigi išskirtinę meilę turėjo šeiminių sūnui Paul. Nors, tėvams nematant, Paul jai ir ampušdavo, bet, nesikaitant visų tokių šeimyninių mažmožių, juodu tikrai vienas kitą labai mylėjo: jau turėjo galybę bendrų žaidimų. Vienas iš tokių išskirtinių malonumų juodviem būdavo, ilgiau pašėlus po trobą, sugulti ant plikų grindų, o po to,

palindus po fortepionu, pasibučiuoti. O kai Paul alkūnėmis užsidengdavo veidą, kad Gigi nebesurastų jo lūpų, tai ji susirasdavo Paul ausis ir, ta savo maža, riesta nosyte jas pakutenuši, palaižydavo liežuviu.

Tada Paul, net žviegdamas iš juoko, pašokdavo nuo grindų, ir juodu vėl siausdavo po visą trobą, kol apversdavo visą namą.

Nereikėtų, manau, nė sakyti, kad diena iš dienos, metai iš metų visa Sudargų šeima Gigi vis labiau pamilo. Ne, visai ne dėl to, kad pagal visus popierius Gigi buvo ne tik teisėto, bet ir kilmingo gimimo. Negalėjo būti nė abejonės, kad ją mylėjo ir visi Sudargų draugai. Sakysim, ne sykį ją glamonėjo ir bučiavo didysis rezisierius ir dramaturgas Duba, arba tokia asmenybė, kaip ponas Guldinskas. Netgi Sudargienės brolis kunigas.

Kaip matote, nė vienas neišvengė Gigi meilumo, nors ir būtų gyvenęs tūkstantį mylių toliausiai.

Sykį toks atsirado Sudargų namuose, jau ir prapuolęs. O dailininkas Burneika taip į Gigi įsižiūrėjo, kad vieną dieną, niekam nieko nesakęs, atsivežė dažus ir pradėjo tapyti jos portretą. Tuo

keisčiau, kad nenorėjo kalbėti apie tokio portreto kainą. Bet ir Burneika nesuprato vieno dailinto: kada natūra yra graži, nebeįmanoma nutapyti gražiau. Tuo labiau, kad ir dvasinio Gigi pasaulio buvo neįmanoma perkelti į jokią drobę.

Sakykim, kas kada būtų pajėgęs nutapyti tą nesuvaldomą Gigi judrumą? Argi tai Gigi pabūti nors minutę nesukrutėjus? Argi tai Gigi ilgam išlaikyti tą patį dvasinį momentą?

Visi matėme, ir pats dailininkas matė ir su skausmu prisipažino, kad Gigi portreto nutapyti nesugebėjo.

Kaip ponai Sudargai, taip ir Sudargų didelis draugas Guldinskas dar bandė prikaltinti dailininką Burneiką, kad taip greitai nepasiduotų, kad pabandytų iš labai geros fotografijos. Nors pradžioje dailininkas Burneika apie bet kokį portretą iš fotografijos nenorėjo nė girdėti, bet pagaliau leidosi perkaltamas. Ypač kai ponai Sudargienė taip nuosirdžiai įtikinėjo, kad šandie spalvota fotografija be galo tiksliai perduota natūrą.

Kada ponai Sudargai, dar ir pono Guldinsko padedami, atrinko pačias gerąsias fotografijas, Burneika tik pasižiūrėjo, o pasižiūrėjęs nusijuokė.

— Kaip jūs galėtumėte per vieną šimtą sekundės pagauti visą Gigi dvasią, jei man per trejetą valandų nepasisėkė!

Tuo, atrodo, tą kartą viskas ir pasibaigė. Gigi ir toliau žaidė, o žaisdama iš naujo visus linksminimo. Jos gyvenimas pasidarė ne tik surištas su ponų gyvenimu, bet ir prie jo priirštas: Gigi pasidarė kaip tų namų dalis, kaip tiems namams reikalingas rakandas. Ponia Sudargienė ir Gigi pasidarė kaip vienas kūnas: juodu į nebesiskyrė nei dieną, nei naktį. Kur ponai Sudargienė ėjo, ten ir Gigi kartu: į krautuve, į virtuvę, į kiemą, į svečius. Jeigu ponai Sudargienė retkarčiais ir patardavo Gigi vienai pabūti namie, tai šitaip apleista Gigi nieko kito nebedarydavo, kaip tiktai verkėdavo. O labiausiai Gigi kentėdavo tomis dienomis, kai ponai Sudargienė nusprėsdavo nepalikti Gigi vienos su "kavaliariais". O tokių nelemtų norų atsirasdavo pas Gigi. Nėr ko čia stebėtis, kad ir moteriškasis pasaulis jai pasidarydavo aktualus.

Tai tie, rodos, ir tebuvo momentai, kada Gigi labai kentėdavo: liūdnumas užguldavo jos dideles, gražias akis, nosytę čiaudulys suspausdavo, nebebūtų ypatingo noro net išdykauiti. Jos didžiausiai draugei ponai Sudargienei nematant, ji pasistiepdavo prie vieno lango, prie kito lango — gal pamatys kokį nors pro šalį praeinantį, ir vis, slaptomis atsiskumdama, žiūrėdavo, ar jos ponai Sudargienė nemato.

Gigi labai bijodavo, kad kas iš jos nepasijuoktų, ypač jos didžiausia draugė ponai Sudargienė.

Ir susirūpino Gigi, vis dažniau atsidusdama ir vis skaudžiau prisimindama, kaip, lengvabūdiškai pamilusi Sudargus, jau pražaidė visą jaunystę.

Juo toliau, juo mažiau Gigi besitikėjo iš dar ateinančiųjų metų ir dienų, nors su visa savo šuniška meile širdingiausiai tebesistengė įtikti Sudargams ir neprarasti savo buvusio linksmumo.

Pataikavimas yra vienas reikalingas, o nuoširdi draugystė — jau visai kitas.

Ką Gigi iš tikrųjų dabar galvojo, kas ją žino, bet jos šuniškai natūrai kito kelio nebesimaitė: ji buvo jau ponų Sudargų namų narys, jiems kažkada reikalingas rakandas.

Ar Gigi dabar tebebuvo Sudargam tiek pat reikalinga, kada ir jos mylimiausias Paul jau buvo dabar kolegijos studentas, — kas tą begalėjo pasakyti? Tuo labiau, kad ir pats ponas Sudargas, dabar jau senstelėjęs, nebe kartą pasakė Gigi tiesiai į akis:

— Ko čia dabar trinesiesi man į kojas, kaip sena pana?

Anksčiau ponas Sudargas nė karto šitaip nėra kalbėjęs: Gigi atsimenta. Pakreipė savo ausis, vieną žemyn, kitą aukštyn ir už-

siklausė šitokio, lyg tai labai meilaus, pasijuokimo.

Atrodo, suprato Gigi, ką reikškie šitie pono Sudargų žodžiai, kad ir juokais pasakyti, nes atsiduso lygiai taip, kaip būtų atsidusęs kiekvienas žmogus, į sunkumus patekęs. Tuo labiau, kad ir ponai Sudargai tokių žodžių antru kartu kartoti neberekėdavo, nes Gigi, kiek patylėjusi, pasitraukdavo bent porą žingsnių į šalį ir atsisėdavo kur nors labai netoli nuo savo pono kojų: parodyti, kad jos sena draugystė dar nepasibaigusi.

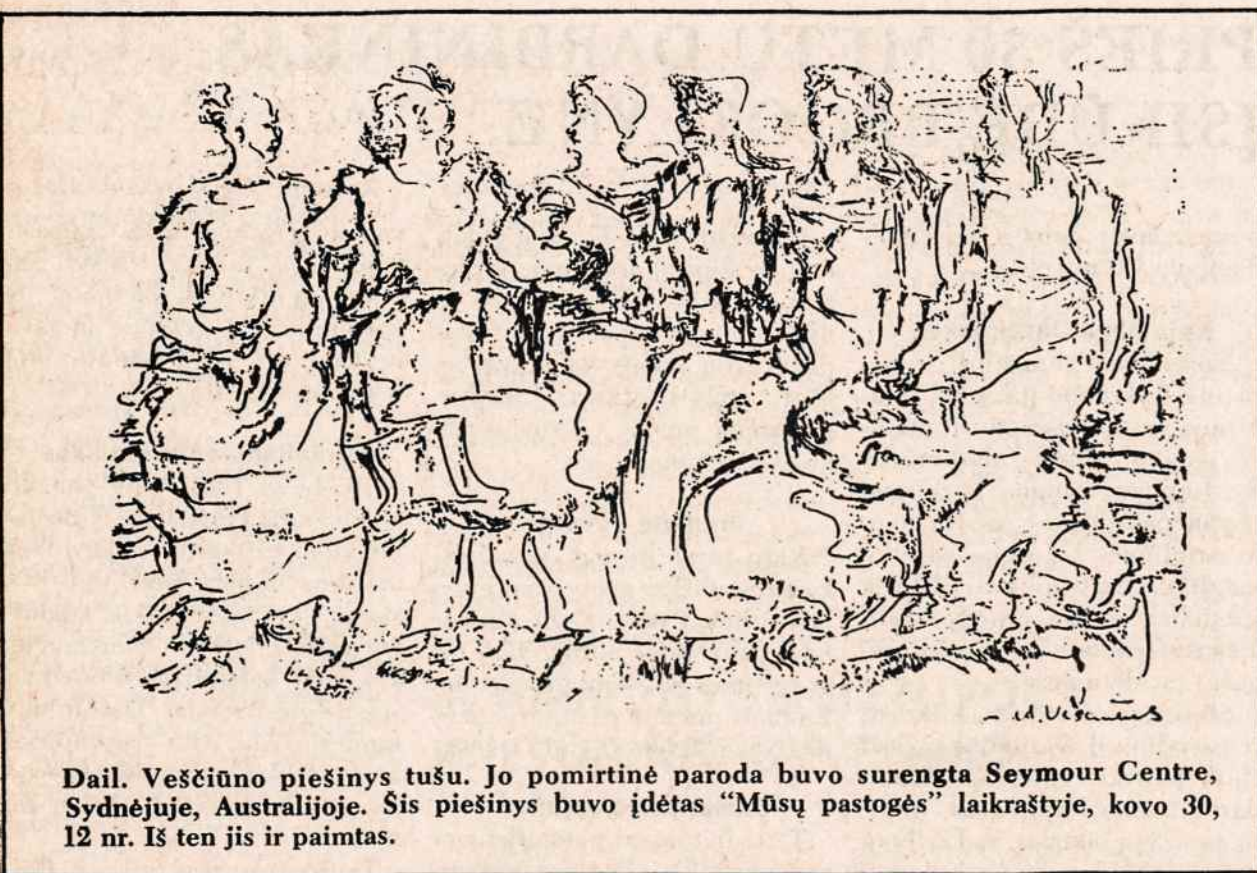
Tokiais atsitikimais pačioje pradžioje ji visai nebežiūrėdavo į tą savo poną, o po to, vis drašiau pakreipdama šonais tas savo dideles, tamsias rudas, beveik juodas akis, ko neverkdama parodydavo ponui Sudargui savo liūdną priekaištą; lyg būtų sakiusi:

— Taigi per jus aš pasidariau "sena pana"; tiktai per jus!

O tada, ką tik tokiam pokalbiui pasibaigus, vėl pasikardavo ant lango pasižiūrėti, ar iš tikrųjų nebėra nė vieno, kuris dar galeitų ją iš "senos panos" išgelbėti.

- Eik šen! — Tai pamačiusi, susukdavo iš virtuvės ponai Sudargienė. — Gal paėsk pirmal Paskui išleisim!

(nukelta į 4 psl.)

Dail. Veščiuo piešinys tušu. Jo pomirtinė paroda buvo surengta Seymour Centre, Sydnejuje, Australijoje. Šis piešinys buvo įdėtas "Mūsų pastogės" laikraštyje, kovo 30, 12 nr. Iš ten jis ir paimtas.

28-OJI EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ VYKS PRANCŪZIJŲ

Studijų savaitės vieta, laikas
Vykdydami šių metų studijų savaitės dalyvių pageidavimą suruošti 28-ąją Europos lietuviškųjų studijų savaitę Prancūzijoje, PrLB valdybos nariai ėmėsi iniciatyvos surasti jai vietovę. Tai Chantilly-Gouvieux, apie 40 km nuo Paryžiaus (traukiniu — 30 minučių), artimoj kaimynystėj jėzuitų išlaikomo kultūrinio centro "Les Fontaines", kuriame 1976 vyko 24-oji savaitė. Anų metų dalyviams bus lengva surasti šią naują vietovę, o romantiškai nusiteikusiems — proga sugrįžti prie ano ežerėlio ir pasvajoti apie anuos laikus...

Didžiulis pastatas-pilis, kuriame susirinksim, pavadintas "Chateau de Montvillargenne", skirtas bei pritaikytas įvairiausio pobūdžio suvažiavimams. Tai vieta yra rami ir graži: 6 hektarų parkas, sporto aikštelės, baseinas, kuriuo galėsime naudotis nemokamai. Kambariai daugiausia dviem žmonėm; visi su dušais ir telefonu. Visi sutilpsim: "po vienu stogu".

28-osios studijų savaitės laikas — 1981 rugpjūčio 2-9.

Pragyvenimo sąlygos

Užsakyta kambarių 80-čiai žmonių. Dalyviai užsiregistruoja pilnai savaitei, kuri prasideda rugpjūčio 2-os vakariene ir baigiasi rugpjūčio 9-os pietumis. Užsiregistravę pilnai sa-

vaitei, o atvykę vėliau ar iškeičiamieji, turės atsiskaityti už pilną savaitę. Ypač atkreipiam dėmesį "turistų", t.y. pakeleivių, kurie atvyksta vienai ar kitai dienai. Tos rūšies dalyviai turės iš anksto apie tai pranešti, nurodant tikslų atvykimo ir išvykimo laiką. Kitu atveju — rengėjai nesiima atsakomybės užtikrinti pastogę.

Visos savaitės pragyvenimas vienam asmeniui (su paskaitų salės nuoma) kainuos:

— kambarį vienam asmeniui (dvi kategorijos): 940 F — apie 410 DM; 1,150 F — apie 500 DM;

— kambarį dviem (dvi kategorijos): 550 F — apie 290 DM; 800 F — apie 350 DM;

— kambarį trim: 570 F — apie 250 DM.

Registracijos mokesčiai

— 115 F (50 DM), jaunimui — 46 F (20 DM).

Rezervuojant kambarius, namų šeimininkai pareikalavo įmokėti 30 proc. visos savaitės (80 dalyvių) pragyvenimo sumos — 17,463 F (apie 7,600 DM). O įmokėti dabar mum buvo svarbu todėl, kad dalyviai už pragyvenimą mokėtų šių metų kainą, nes, įmokėjus po spalio 1, būtų pritaikytos 1981 metų kainos, kurios pakiltų apie 15 proc. Mum tad buvo daug rūpesčio greitu laiku sutelkti reikalaujamą įnašą. Keletas Šveicarijos ir

netyčia pargriuvo. Bet Gigi leipo, duso ir nebeorėjo keltis.

Ponas Sudargas atnešė Gigi į vidų. Bet ir viduje ji nė nebe-manė ant kojų stotis.

Pakviestas šunų daktaras pasakė, kad Gigi gavo širdies priepuolį.

Dar pakviestasis daktaras nepaspėjo išvažiuoti, kai Gigi išleido paskutinį atsidusėjimą.

Ilgai ir labai sąžiningai visiems tarnavusi kalytė nugaišo. Ir buvo labai keista!

Ponai Sudargai neiškėlė Gigi jokių šermenų. Dargi draugams ir kitiems pažįstamiems pradėjo šitą nelaimingą istoriją pasakoti kaip anekdotą. Girdi, kalytė katino užsigėdė. Širdis truko. "Sena panelė" nebeatlaikė!

Net studentas Paul, jis dabar jau buvo bebaigęs Ph.D., kalytės neverkė. Įsimetęs į automobilio bagažinę, nuvežė Gigi į krematoriumą ir paprašė, kad ją sudegintų. O iš ten ramiausiai nuvažiojo pas savo mergaitę. Vėliau parvažiavęs namo, tik kitą dieną per pietus mamai prisiminė, kad pamiršo kalytės pelenus supilti į urną.

Jau gerokai pražilęs ponas Sudargas iš šitokio sūnaus apsilėidimo labai linksmai nusijuokė:

— O aš va buvau jau ir neologą surašęs!

Paėmė ir perskaitė:

— Ji, kuri tikrai mus visus mylėjo, buvo apjuokta ir pamiršta pirmiau, negu mes ją paspėjome palaidoti.

Vokietijos uolių studijų savaitė dalyvių bei rėmėjų jautriai atsiliepė į mūsų prašymą sutelkti pinigų. Jų dėka laiku sutvarkėm šią finansinę problemą. Šia proga jiems reikiama gilią padėką.

Rengėjų ateities uždavinys

Antrasis žingsnis — paruošti studijų savaitės programą (temos, paskaitininkai, meninė dalis ir t.t.). Tai didelis uždavinys! Laukiame visų geros valios tautiečių talkos patarimais, pasiūlymais, aukomis. Malonu buvo skaityti M. Bajorino paskutinės studijų savaitės apžvalgą bei jo parsivežtus įspūdžius (Europos Lietuvis, Nr. 37). Keilias žodžiais jis užsimena ir apie 28-ąją savaitę ir pareiškia, kad Prancūzijos LB-nei teks rūpintis viskuo. "Aš žinau, rašo straipsnio autorius, kad visi eisme į pagalbą..." Turim vilčių, kad M. Bajorino tvirtinimu daug kas paseks!

Studijų savaitės yra visų geros valios žmonių savaitės. Jose sutelpa ir lietuviškosios kultūros semiasi įvairių pasaulėžiūrų sąmoningų lietuvių. Tegu studijų savaitėse, kaip visada, vyrauja kultūringa dvasia!

IŠ VISUR

— Suvalkų mieste veikia liaisvų profsąjungų skyrius. New Yorko dienraštis Newsday kovo 20 pranešė, kad "Solidarumo" skyrius Suvalkuose paskelbė "streiko aliamą" — 50,000 darbininkų pasirošė streikuoti dėl nepakankamo medicinos aptarnavimo. (E)

— Tasmanijos (Australijos) teisingumo, imigracijos ir etninių reikalų ministras Brian Miller parašė Sovietų ambasadoriui Sudarikovui prašymą, kad Klai-pėdos bažnyčia būtų sugrąžinta tikintiesiems. Tėviškos Aidų (Melbourne lietuvių laikraščio, 1981 kovo 14) žiniomis, Tasmanijos premjeras Douglas Lowe tą prašymą diplomatiškai keliu pristatė Sudarikovui Canberraje. (E)

— Pietų Australijos katalikų savaitraštis The Southern Cross (1981 kovo 5) išspausdino kun. P. Daukno straipsnį "Persekiojimai Lietuvoje", kuriame jis gausiais faktais atremia sovietinės spaudos agentūros Novosti pranešimą apie Sovietų Sąjungos kunigų "stiprėjantį lojalumą" valstybei. (E)

— Cicero, Ill., Prekybos ir pramonės rūmai balandžio 15 savo pirmosios metinės vakariinės metu įteikė dr. F. Kaunui padėkos ženymą kaip visuomeninėje veikloje išskirtinai pasireiškusiam profesionalui. Dr. F. Kaunas taip pat buvo nominuotas šių metų Cook apskrities medicinos viešosios tarnybos premijai (Chicago Medical Society Public Service Award).

NEWJORKIEČIO DAILININKO VEŠČIŪNO PARODA AUSTRALIJOJE

Dail. Albertą Veščiuoną pažinėjau dar Stuttgarte, Vokietijoje. Visi jo draugai ir pažįstami vadino jį Aba. Pažįstamų ir draugų tarpe jis buvo nepaprastai populiarus, įdomus, sąmojingas, pilnas energijos, didelių kūrybinių polėkių ir drauge kuklus asmuo.

Sydnejuje, Seymour meno centre, jo sesers, poetės Aldonos Veščiuonaitės, pastangomis suruošta pomirtinė paroda, pergabenus jo darbus iš New Yorko į Australiją. Mane, dailės mėgėją, pritrėnkė savo originalumu ir, sakyčiau, genialumu. Jo aliejiniai darbai, peizažai ir figūros apvilkti kokia tai paslaptinga skraiste. Figūros taip suliedintos su gamta, kad atrodo kaip vienas ir neatskiriamas pasaulis. Kiekvienas potėpis dramatiinių spal-

vų spektre turi kokią tai sukrečiančią jėgą.

Į šias drobes galima žiūrėti valandomis, ir vis rasi ką nors naujo ir žavaus. Čia juk ir glūdi meno esmė ir galia. Plunksna atlikti piešiniai yra originalūs ir pasižymi įdomia technika. Keilias mažais brūkšniais dailininkas pagauna ne tik puikiai žiūrimą objektą, bet ir charakterį. Akryliniai darbai abstraktinio pobūdžio. Tai jo išvargintos sielos virpesiai, išsiliejimai, išsiskakymai. Retkarčiais jie sublizga šviesesnėmis spalvomis, bet dažniausiai niūrūs, tamsūs. Tai lyg kaltinimai pasauliui, paskendusiems neskonings prabangos tvanė.

Albertas Veščiuonas gimė 1921 Pandėlyje, Rokiškio apskrityje. Mirė 1976 kovo 15 New Yorke. Studijavo Stuttgarte, Vokietijoje, ir Amerikoje. Savo asmeninių parodų buvo surengęs Prancūzijoje ir Vokietijoje. 1957 dalyvavo New Yorko valstybinės akademijos galerijos Audubon menininkų parodoje. Jo darbų turi įsigiję Vakarų Berlyno valstybinė galerija, Čiurlionio meno galerija Kaune ir privatus asmenys.

Australijoje, Sydnejuje mieste jo paroda tęsėsi š.m. nuo kovo 23 iki gegužės 2.

Paulius Rūtenis

Sėkmingai pasibaigė 27-oji Europos lietuviškųjų studijų savaitė. Tegyvuoją 28-oji!

Registruotis ir studijų savaitės reikalais rašyti:

Madame Ž. Klimas 14, rue Oudinot, 75007 PARIS (tel. 734-56-66).

Kaip sakya, kambarių užsakyta 80-čiai dalyvių. Tačiau, reikalui esant, galėsime rezervuoti daugiau.

Studijų savaitės rengėjų vardu: kun. J. Petrošius Paryžius, 1980.X.20

Darbininkas Brooklyne

(atkelta iš 3 psl.)

Simas Sužiedėlis iš redakcijos pasitraukė 1965 ir išėjo redaguoti Lietuvių Enciklopedijos angliškai, nes jo namai buvo Brocktone. Tada į redakciją atėjo Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM. Kiek vėliau ir poetas Leonardas Žitkevičius. Šie trys dabar ir redaguoja Darbininką. Paulius Juras išbuvo redakcijoje visą laiką — visus 30 metų.

Keičiamos mašinos

Spaustuvės mašinos pradėjo senti. Reikėjo remontų arba naujas pirkti. Rinkoje atsirado labai naujoviškų, modernių. Apsispręsta už naujovę. Buvo išmestos, palaidotos senos mašinos,

nupirktos naujos, pereita į ofseto spausdinimo techniką. Tai buvo 1970 metais. Darbas visai pasikeitė, pasikeitė ir pati spaustuvė, nes nebebuvo švino garų, dulkių.

Pastatė ir Kultūros Židinį, prie jo naują modernią spaustuvę. Čia persikėlė ir Darbininkas 1973 metais. Įsikūrė erdvioje patalpoje. Čia atliekami visi paruošiamieji darbai, bet pats laikraštis nespausdinamas. Jis išvežamas kitur. Spaustuvei neapsimoka turėti ofsetinės laikraščiam spausdinti mašinos, nes toji mašina yra labai ilga ir reikia daug vietos jai patalpinti. Spausdinti vežama į komercinę spaustuvę, kuri neturi rinkyklos, o tik spausdinimo mašiną. Spaustuvė spausdina ir spausdina tokius at-

Juzė Augaitytė, buvusi Kauno ir Vilniaus operų solistė, gegužės 1 paminėjo savo gyvenimo 75 metų sukaktį. Lietuviškoje operoje ji dainavo nuo 1933. Philadelphiaje gyvena nuo 1949, buvo dainavimo mokytoja Cambs muzikos kolegijoje, uoliai reikiama lietuviškoje moterų veikloje, pirminkauja LMK Federacijos Philadelphiajos klubui. Gegužės 3 Philadelphiajos Lietuvių namuose minėtas klubas jai surengė pagerbimo vakarą. Sveikiname sukaktuvininkę!

vežamus laikraščius. Kiekvienas turi savo paskirtą dieną ir valandą.

Darbininkui lemiamos reikšmės turėjo administratoriai, kurie sugebėjo suorganizuoti ekonominius pagrindus. Laikraščiai iš prenumeratų neišsilaiko. Reikia skelbimų, reikia kitų įvairių šaltinių. Jau eilę metų Darbininką labai sumaniai administruoja Tėv. Petras Baniūnas, OFM. Jis sugebėjo išleisti įvairių knygų, įkūrė didelį spaudos kioską, tiesiog krautuvę, kur pilna įvairių lietuviškų suvenyrų, knygų, plokštelių. Su pagimimu jis keičia ir didžiuosius šios apylinkės renginius ir ten uoliai platina lietuvišką spaudą, plokšteles, suvenyrus.

Eidamas 66 metus, Brooklyne atgyvenęs 30 metų, Darbininkas yra dar gyvas, tvirtas laikraštis ir kviečia visus burtis bendran darban — išlaikyti lietuvių, savo gražius religinius įsitikinimus ir padėti visas pastangas, kad kuo greičiau būtų atvaduota Lietuva. (p.j.)

GIGI

(atkelta iš 3 psl.)

Bet Gigi jau gerai žino, ką reiškia tas "išleisiu". Tai reikšdavo "eisime abi kartu", kad koks vargdienis kilmės nesugadintų.

Pagal gimimo metriką Gigi nebuvo nei ispaniškos, nei lotyniškos amerikietiškos kilmės. Ji buvo daugiau prancūzės ir anglo mišinys, kilimo, rodos, bostoniškas, bet ponai Sudargienė dėl viso šito prižiūrėjo ją daugiau, negu, sakykime atvirai, kokia kolumbietė motina "iš gerų namų" būtų prižiūrėjusi savo vienintelę ir tikrą dukterį.

Gal todėl neberekėtų nė stebėtis, kai vieną anos šiltos vasaros dieną atsitiko taip, kaip atsitiko.

Gigi ir ponai Sudargienė buvo kieme: diena buvo tikrai maloni.

Kitapus namo per kaimyno pievutę bindžono dievai žino kažin kieno katinas. Jis buvo gauruotas ir beveik tokios pat spalvos, kaip ir pati Gigi. Gerai nebeprimatydama, Gigi turbūt pagalvojo, kad tai jis. Pati Sudargienė šalia savo namo rėvėjo gėles ir nepastebėjo. Atoro, kad Gigi ne tik regėjimas, bet ir jausmai susimaišė: kiek tik iškerta, pasileido tą katiną vytis.

Nepasivijo nė iki savo ežios, kaip suklupo ir pargriuvo. Pradžioje ponai Sudargienė pamane, kad jos Gigi taip sau,

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N.Y. 10019. TEL. — 581-6590; 581-7729. Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NJEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

Atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI

Miami Beach, Fla. 33139-1201 17 St.	305 673-8220
Allentown, Pa. — 126 Tilghman Street	435-1654
Baltimore 31, Md. — 1828 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N.Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	633-0090
Buffalo 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0760
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland, Ohio 44134 — 5689 State Rd.	(216) 845-6075
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Herkimer, N.Y. McKennan Rd.	315-866-3939
Hamtramck, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	365-6740
Chester, Pa., 19013 — 2819 W. 3 St.	215-497-2382
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
New York 4, N.Y. — 78 Second Avenue	674-1540
New York 3, N.Y. — 324 E. 9th St.	475-7430
Philadelphia, Pa. 19123 1013 N. Marshall St.	215 WA 5-8878
Phoenix Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	602-942-8770
Rahway, N.J. — 47 East Milton Avenue	381-8800
Silver Springs, Md. — 1002 Kennebec Ave.	301-589-4464
South River, N.J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746

LIETUVOS ATSIMINIMAM 40 METŲ

Lietuvos Atsiminimų radijo programai, kuri girdima New Yorko, New Jersey ir Connecticuto valstybėse, šiais metais sueina 40 metų! Taigi jau keturi dešimtmečiai, kai eterio bangomis kiekvieną šeštadienio vakarą sklinda gražioji mūsų kalba ir lietuviškoji daina. Tai ilgas laiko tarpas žmogaus gyvenime. Šiam nepaprastai daug reikšmės turinčiam darbui nuo pat pradžios vadovauja judrusis dr. Jokūbas Stukas, gyvenęs Watchung, New Jersey.

Mūsų veiklos rodyklė
Šiandien radijas tarnauja kaip nepakeičiamas informacijos šaltinis, o lietuviams išeivijoje kaip tautiškų reikalų puoselėtojas ir jų populiariuotojas. Radijo transliacijos yra puiki priemonė daugeliui mūsų veiklos sričių. Pasakytum, kad jis, kaip ir spauda, yra mūsų veiklos gyvastingumo rodyklė. Jis turi svarbų ir sunkiai pralenkiamą savo garsų pasaulį, kuris klausytoją gali paveikti daugiau negu televizija, nes žmogaus ausis sugeba mintį pasisavinti giliau negu akis. Be to, radijas mūsų nepririša prie kėdės kaip televizija. Klausydami mes galime ir skaityti ar šiaip kokį darbą atlikti.

Stengiasi visus patenkinti
Suprantama, kad, atsiradus televizijai, radijo padėtis kiek pasunkėjo, nes reikia daug kruopščiau paruošti programas, surasti naujų ir aktualių temų. Ir tai padaryti yra kur kas sunkiau, negu mes manome. Šių laikų žmogus, pripratęs prie paskutiniųjų technikos naujovių, darosi vis įmantresnis ir vis daugiau reikalauja. Tad ir Jokūbas Stukas nuolat seka savo klausytojus, stebi jų pageidavimus ir stengiasi kiek galint visus geriau patenkinti.

Mūsų judrusis radijo direktorius pradėjo lietuviškųjų transliacijų darbą 1941 metais, ir kiekvieną šeštadienio vakarą mes išgirstame sentimentų kupiną "Lietuva brangi, mano tėvyne" žodžius bei dainos garsus. Tai garsai iš galingos WEVD stoties New Yorko. Tai stotis, kurios motto yra "the station that speaks your language". Čia lietuviškoji programa yra įsiterpusi tarp italų ir vokiečių kalbų transliacijų.

Talkininkai

Suprantama, kad tokį darbą ruošiant reikia ir talkininkų. O jų Jokūbas Stukas yra turėjęs gana nemažai. Kadai jam talkino Jonas Valaitis. Atvykus naujakurių bangai, tuoj įsijungė Lindene apsigyvenęs buvęs Kauno radiofono darbuotojas Alfonsas Petrutis, dabartinis Amerikos Balso lietuviškojo skryiaus viršininkas. Be jo, dar talkino Vitalis Žukauskas su savo "Dėdės Anupro giminėmis", Kazys Vasiliauskas. Taip pat ilgus metus, galima sakyti beveik iki savo gyvenimo pabaigos — Algirdas Kačanauskas. Šiuo metu nuolatine

Sukaktuvinis Lietuvos Atsiminimų radijo ženklas.

Prof. dr. Jokūbas Stukas, Lietuvos Atsiminimų radijo valandos direktorius.

prof. dr. Stuko talkininkė, o neretai ir pavaduotoja bei pranešėja yra Irena Veblaitienė. Jų nei blogas, nei šaltas, nei karštas oras niekad neatbaido. Ir nežiūrėjęs, kaip bebūtų, kiekvieną šeštadienio vakarą minutės tikslumu juos surasi nustatytą valandą radiofono studijoje pasiruošiusius paskleisti lietuvišką žodį savo tautiečiam.

Efektinga priemonė

Nėra abejonės, kad mūsų radijas yra pati greičiausia ir patogiausia priemonė ne tik kalbos gyvastingumui palaikyti, bet kartu ir labai efektinga priemonė kultūrai skleisti savųjų tarpe. Tai yra galinga priemonė, kuri mum atneša didžiųjų mūsų tautos sąmonės žadintojų mintis ir gaivinantią liaudies dainą. Čia pagal kalendoriaus eigą yra paminimos visos tautinės bei religinės šventės. Tai yra lyg lietuvių tautos širdies tvakšėjimas, toks artimas ir savas.

Pasitaiko ir taip, kad klausytojai kai kurio kalbėtojo mintim yra netolerantiški ir neatlaidūs. Skambina į stotį, rašo laiškus. Bet tas gi demokratiškoji šaly yra labai sveikas brožas. Čia Jokūbai tenka prisitaikyti prie įvairių skonių bei nuomonių, nes jo programa skirta visiem tautiečiam. Kaip kas bežiūrėtų, tačiau Lietuvos Atsiminimų programa yra giliai patriotinė.

Kas jį traukia?

Kartais kyla klausimas: kodėl Jokūbas Stukas yra įsikinkęs į šį tiek daug laiko pareikalaujan-

tį darbą? Kas yra su radijo darbu susipažinęs, tas nedvejodamas patvirtins, kad iš to nei gero biznio neturėsi, nei aukso aruodo nesuskrausi... Taigi kas jį ten taip magiškai traukia?

Pirmiausia Lietuvos Atsiminimų valandos vedėjas yra sąmoningai ir patriotiškai galvojantis lietuvis. Iš savo tėvelių jis yra gavęs didelę meilę savo prigimtai kalbai bei dainai. Jis jaučia atsakomybę savo visuomenei, o svarbiausia — nuolatos primena, kad šiandien Lietuva dar tebėra rusų okupuotas kraštas. Užėikime pasižvalgyti į jo namuose esančią biblioteką! Čia surasime kone kiekvieną Lietuvą ar Baltijos kraštus liečiančią knygą ir lietuvių ir anglų kalbomis parašytą.

Per ištisus keturis dešimtmečius ši programa nuolatos stovėjo lietuviškų reikalų sargyboje. Jis nuolat kėlė ir kelia balsą bei reaguoja į mūsų broliam ir seserim daromas skriaudas ir neteisybes Lietuvoje. Jis, būdamas Seton Hall universiteto profesoriumi, niekuomet nepraleidžia progos priminti esamą Lietuvos padėtį savo studentams. Netgi prie jo sodybos pastatyta lietuviško stiliaus kryžiuje yra prikaltas plaketė, kur angliskai kalbantis praeivis pasiskaitęs sužino, kad Lietuva yra pavergta.

Užsitarnavęs talkos

Išbuvęs 40 metų lietuviško žodžio ir kultūros skleidėjo tarnyboje, jis yra užsitarnavęs mūsų pagarbos ir konkrečios talkos. Nežiūrint į jo pozityvią galvoseną, dr. Jokūbas Stukas vis dėlto ne kartą šių eilučių rašytojui yra pasiskundęs, kad po 40 metų jau pradeda pavirgti. Tai yra žmogiška ir suprantama. Jam reikalinga daugiau talkos ir įvertinimo.

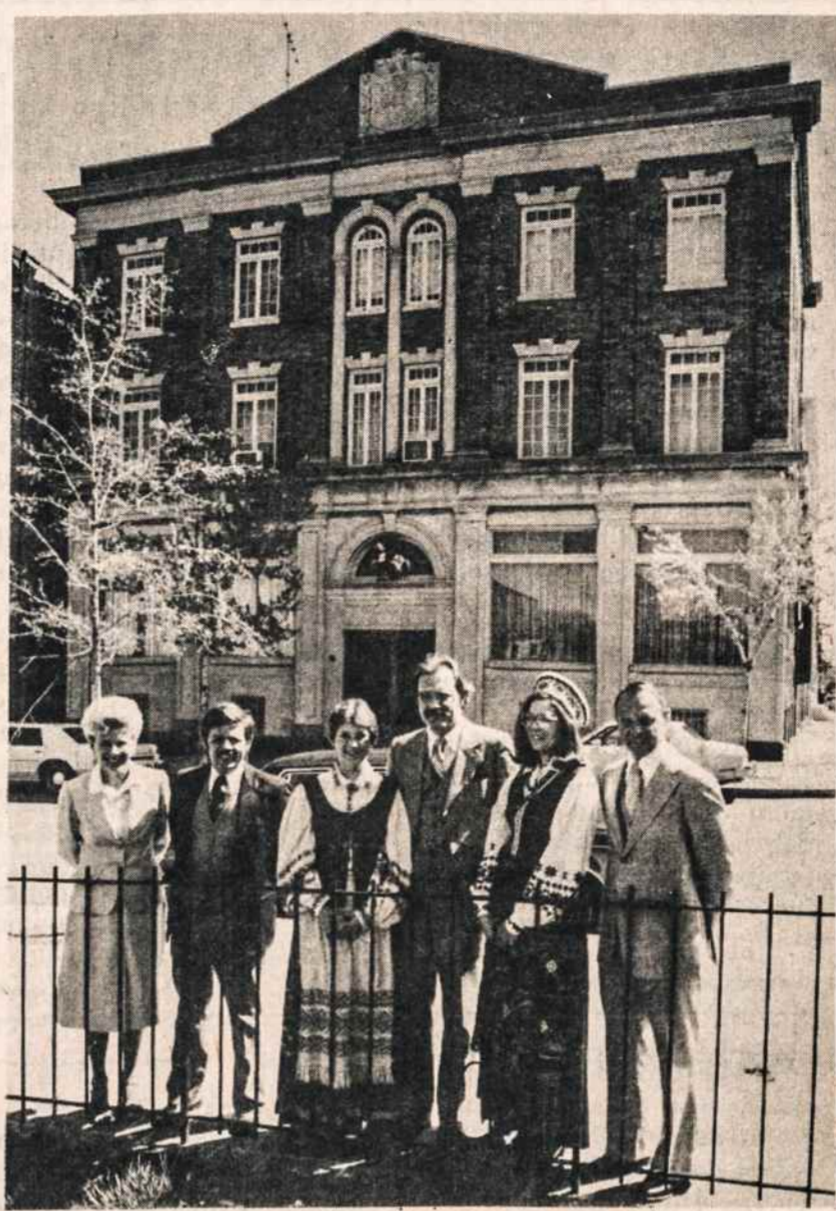
Sukakties renginiai

Lietuvos Atsiminimų 40-ties metų sukaktį atžymėti yra rengiamas koncertas Kultūros Židinyje, 361 Highland Boulevard, Brooklyne. Vokalinis vienetas Vaiva, sudarytas iš studentiško jaunimo Chicagoje, atliks įvairių koncertinę programą, sudarytą iš populiariųjų muzikinių veikalų ir operėčių. Šio kolektyvo vadovas yra Faustas Strolia. Po koncerto vyks puikus balius ir šokiai. Tai bus gegužės 16, šeštadienį, 7 v.v. Kitą dieną, gegužės 17, Švč. Trejybės lietuvių bažnyčioje Newarko bus aukojamos koncertacinės mišios už gyvus ir mirusius geradarius bei rėmėjus. Po mišių pirmą valandą gražioje parapijos salėje, Adams Street, bus iškilmingi pietūs — banketas su menine programa.

Reikia tikėtis, kad mūsų visuomenė gausiu dalyvavimu abiejuose renginiuose parodys savo pritarimą ir pagarbą tam darbui ir jo vadovui, kuris per keturis dešimtmečius nepagalėjo nei darbo, nei laiko, nei pinigų, kad gyvas lietuviškas žodis gaivintų mūsų tautiečių širdis tarp New Yorko dangoraižių ar žaliųjų New Jersey bei Connecticuto laukų.

Manau, jog nei vienas iš mūsų šiltas jausmas krūtinėje atgims, kada Jokūbas Stukas į mus prabilis: "Sveikiname brangiuosius mūsų tautiečius jau du tūkstantį kartą! Dainomis, muzika ir lietuvišku žodžiu nukelsime jus į numylėtą, pavergtą tėvų žemelę, Lietuvą..."

Julius Veblaitis

Dalis 31-ju sporto žaidynių rengėjų prie Baltimorės Lietuvių namų. Iš k. Elena Okienė, Vincas Dulys, Regina ir Viktoras Sajauskai, Aldona Drazdytė ir Algirdas Veliuona. Nuotr. K. Cesonio

BALTIMORE, MD.

Šv. Alfonso suaugusiųjų klubas turėjo savo metinę gegužinę gegužės 3 gražiam Patapsco State Parke prie Hollowfield Shelter, Baltimorės priemiesty.

Dainos choristai dėkingi visiems, kurie dalyvavo jų koncerte balandžio 25 Lietuvių Namuose. Šiomis dienomis choras repetuoja giesmes Marijos garbei, kurias giedos Motinų dienoje, gegužės 10, per lietuviškas mišias 8:30 val. Choras taip pat giedos lietuvių sportininkų mišiose sekmadienį, gegužės 17, 8:30 val. ryto.

Pirmoji komunija Šv. Alfonso bažnyčioje įvyko gegužės 3. Mokyklos vaikučiai dalyvavo ir giedojo per mišias, kai jų jaunesni klasės draugai priėmė Kristų pirmą kartą.

Motinų dienoje, gegužės 10, Šv. Alfonso bažnyčioje įvyks Šeimos Komunija per 8:30 val. mišias. Gražus reginys, kai šeimos bendrai priima komuniją.

Procesija Marijos garbei bus sekmadienį, gegužės 10, 4 val. popiet. Parapijos organizacijos, parapiečiai, mokyklos vaikučiai ir kiti maldininkai dalyvaus procesijoje. Marijos statulą neš keturios sodalietės, bažnyčioje ant statulos vainiką uždės Julija Bučnytė. Iškilmės baigsis su palaiminimu Švč. Sakramentu. Kunigai kviečia visus kuo gausiau dalyvauti.

Lietuvių melodijos, radijo valandėlės, metinis vakaras bus gegužės 9, šeštadienį, 8 val. vak. Lietuvių Svetainės didžiojoje salėje. Veiks bufetas su gėrimais ir valgiais. Šokiama gros geras orkestras. Baritonas Algis Grigas

iš Chicago atliks programą. Lietuvių radijo valandėlė Baltimorės lietuviams teikia lietuviško gyvenimo žinias. Valandėlės vedėjai Albertas Juškus ir Kęstas Laskauskas kviečia visus į vakarą. Bilietus bus galima gauti prie įėjimo.

Baltimorės Lietuvių Atletų klubas ruošia sporto žaidynes gegužės 15-17 Baltimorės priemiesty, Catonsville Community kolegijoj, Catonsville High School ir Lietuvių Namuose. Bus proga sportuoti ir pasilinksinti tose dienose. Sporto mėgėjų privažiuos iš kitų JAV miestų ir iš Kanados. Sportininkai dalyvaus mišiose lietuvių Šv. Alfonso bažnyčioje gegužės 17 — 8:30 val. ryto.

Gold Star Mothers mišios bus aukojamos Šv. Alfonso bažnyčioje sekmadienį, gegužės 17, 10 val. ryto. Amerikos legionierių organizacijos Lietuvių Posto 154 padėjėjos kiekvienais metais dalyvauja tose mišiose su savo vėliavomis. Narės raginamos dalyvauti.

Jonas Obelinis

— Michael Bordeaux, anglikonų kunigas iš Kestono Kolegijos, netoli Londono, balandžio pradžioje bendroji audiencijoje susitiko su popiežium Jonu Pauliu II ir jam įteikė prieš dvejus metus jo išleista veikalą "Land of Crosses — The struggle for religious freedom in Lithuania".

— Philadelphijoj pirmoji radijo programa lietuvių kalba įsteigta prieš 50 metų. Šiuo laiku tradiciją tęsia Bendruomenės Balsas, pasiekęs 30 metų amžių. Lietuviškų programų sukaktį prisiminti gegužės 16 Lietuvių namuose bus akademija su koncertu.

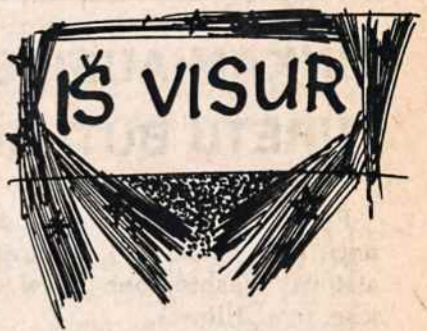
JAV LB KULTŪROS TARYBOS PIRMOJI PREMIJŲ ŠVENTĖ

Kultūros 1980 metų laureatai:
poetas KAZYS BRADŪNAS
režisierė-aktorė DALIA MACKIALIENĖ
kompozitorius ALFONSAS MIKULSKIS
dailininkas VIKTORAS VIZGIRDA
rašytojas ALGIRDAS LANDSBERGIS
POVILAS A. MAŽEIKA

gegužės 17, sekmadienį, 4 v. popiet
Clevelando Lietuvių Namuose,
877 East 185 Street

Maloniai visus kviečiame susitikti su mūsų kūrėjais ir pasidžiaugti jų įnašu į lietuvių kultūrą

JAV LB KULTŪROS TARYBA

— Jonas K. Vanagas kovo 3 atšventė 65 metų amžiaus sukaktį. Gyvendamas Australijoje, jis įkūrė Lobethalio miesto istorinį — etnografinį muziejų, kurį 1956 atidarė Pietų Australijos premjeras. Jis taip pat Adelaidėje sutelkė lietuvių liečiančią archyvinę bei muziejinę medžiagą. Muziejus buvo PLB pirmininko J. Bačiūno atidarytas Lietuvių Namuose 1967. J. Vanagas 1971 pradėjo kurti lietuvių parapijos archyvą, kuris yra Lietuvių Katalikų Centro patalpose.

— Galerija rengia savo parodomąją parodą gegužės 8-17 Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, Chicagoje. Čia bus išstatyta dalis geriausių darbų, kuriuos ši galerija (744 N. Wells) per praėjusius metus turėjo savo patalpose. Tai Mikšio, Virkau, Eivaitės, Tarabildienės ir kitų darbai.

— Montrealio lietuvių choras, kurį sudaro 23 dalyvės, sparsčiai ruošiasi savo koncertui — krikštynoms, kurios įvyks Aušros Vartų parapijos salėj gegužės 9. Sėkmingai jom vadovauja seselė Teresė, kuri dirba ir su "Gintareliu", ir su mergaičių choru, ir eina vargonininkės pareigas. Seselei talkina solistė Gina Čapkauskienė, kuri su mergaičių choru atliks keletą dainų. Prie šio chorelio priklauso ir tos mergaitės, kurios, būdamos iš mišriųjų šeimų, anksčiau nebuvo įsijungusios į jokią lietuvišką veiklą.

— Pasaulio Lietuvio, mėnesinio žurnalo, leidžiamo PLB, nauju vyriausiu redaktorium pakviestas Bronius Nainys, buvęs PLB valdybos pirmininkas ir Pasaulio Lietuvio redaktorius iki 1978.

— Europos lietuvių jaunimo stovykla vyks liepos 26 — rugpjūčio 2 Huettenfelde, Vasario 16-osios gimnazijos patalpose. Stovyklos pagrindinė tema: lietuvių liaudies papročiai. Norį dalyvauti prašomi kreiptis į Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininką Kęstutį Ivinskį, Oppelner Str. 61, 53 Bonn 1, West Germany. Pasibaigus stovyklai, dalyviai galės vykti į Europos lietuviškųjų studijų savaitę, kuri įvyks Chantilly-Gouvieux, apie 40 km nuo Paryžiaus. Studijų savaitė vyks rugpjūčio 2-9.

— Moksleivių ateitininkų stovykla šią vasarą vyks birželio 21 — liepos 5 Dainavoj, Michigan valstijoje. Kreiptis: Rasa Šoliūnaitė, 115 Stephens St., Lemont, Ill. 60439.

— Lietuvių kultūros seminaras anglų kalba vyks rugpjūčio 2-9 prie Akron, Ohio valstijos. Kreiptis: PLJS Ryšių centro seminarų komisija, 5620 South Claremont, Chicago, Ill. 60636.

— Australijos lietuvių skautų fondas buvo įsteigtas prieš pusantų metų. Jo valdybą sudaro: pirm. v.s. fil. Balys Barkus, išd. v.s. Jonas Zinkus, narys s.v.v. sl. Aloyzas Migus. Fondo lėšos skautiškai veiklai remti telkiamos aukomis, įvairiais parengimais, testamentiniais palikimais, gėles pakeičiančiais įnašais mirusiųjų atminimui. Fondo lėšomis jau pasinaudojo sausio 2-11 įvykusi "Ažuolo" ir "Gintaro" vadų mokykla.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Tilla, Springfield, Pa., A. Merkelis, Great Neck, N.Y. Užsakę kitiem: B. Karmazinas, Groton, Conn. — R. Karmazinas, St. Petersburg Beach, Fla. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojams Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant — visiem 13 dol. metam.

DĖMESIO BALTIMORĖS
IR JOS
APYLINKĖS
LIETUVIAMS

NAUJAUSIA
PLOKŠTELĖ

Slava Žiemelytė — "Su Jumis". Įdainuoti R. Schumann, A. Gretchaniov, P. Tchaikovsky, F. Schubert, St. Gailevičiaus, Br. Budriūno, A. Kačanausko, K. Kavecko, V. Laurušo, J. Zilevičiaus kūriniai. Akomponuoja J. Govedas. Kaina 6 dol., su persiuntimu 7 dol. Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Baltimorėje gegužės 16-17 Lietuvių Muziejaus patalpose vyksta lietuviškos tautodailės paroda. Bus išstatyti dail. Adolfo Gedvilo įvairūs medžio drožiniai, dekoratyvinės lėkštės, lėkštės su lietuviškais ornamentais, rankšluostinės, įvairūs papuošimai su gintaru, audiniai. Čia matome dekoratyvinę vazelę ir dekoratyvinę lėkštę, į kurią įrašyti Maironio žodžiai: "Ten užaugau, iškentėjau aš kančias visas, ir pamėgau, pamylėjau vardgienio dūmas." Likštes centre vaizduojamas artojas. Visa tinka lietuviškais motyvais papuošti namus. Parodą tvarko Sibiro tremtinė Genovaitė Popelienė.

TINKAMIAUSIAS ŽMONIŲ ATSTOVAS TURĖTŲ BŪTI ADVOKATAS

Plačioji visuomenė turėtų žinoti, kaip renkami į kongresą atstovai Washingtone ir valstijose, pvz., Illinois.

Illinois valstijos mes turim išrinkti 59 senatorius ir 177 atstovus, kurie leidžia komplikuoti įstatymus; jie apsarsto apie 5000 JAV projektų, bet sesijos metu tepiama apie 300 privalomų įstatymų, nežiūrint, ar jie yra žmonėm palankūs ar ne.

Dalyvaudamas politiko, kaip advokatas, aš visą laiką susiduriu su įvairiais įstatymais. Pasitaiko ir taip, kad mūsų išrinkti atstovai, gerai nepažindami praktiško gyvenimo, priima netinkamus įstatymus.

Illinois valstijoj veikia toks "įstatymas", kuris nustato kirpėjui atlyginimą už darbą — 5 dol. Tai yra legalu. Bet jei jam duosi arbatpinigių (tips) ir jei jis juos priims, tai jis sulaužys veikiančią įstatymą ir galės būti nubaustas. Tuo tarpu jei jo darbininkas priims arbatpinigius, tai bus legalu.

Jei Joną P., einantį gatve, įklastų kaimyno šuva, jis galėtų užvesti bylą prieš kaimynus, bet negalėtų jos laimėti. Illinois valstijos įstatymas leidžia šuniui vieną kartą įkasti žmogų.

Jei į įstatymus leidžiančius organus piliečiai išrinktų advokatus, tai tokių "juokingų" įstatymų realiaime gyvenime nebūtų.

Mes turim daug advokatų ir teisėjų. Jų tarpe randam teisingų ir gabių teisininkų. Gabeji kyla aukštyn, o nesėkmingieji krinta.

Jaunas advokatas (nelietuvis) Michael J. Madigan gyvena

Marquette Parke, Chicagoj. Turėdamas nepaprastus gabumus, jis įėjo į šios valstijos gyvenimą. Buvo ir yra Illinois valstijos atstovų rūmų narys; negana to, jis dabar yra demokratų daugumos vadas. Pasiekęs aukštą politinį postą, jis gali būti išrinktas šios valstijos gubernatorium. Mokėdamas sugyventi su piliečiais, tampriai bendradarbiauja su apylinkės lietuviais.

Aš jį pažįstu per daugelį metų kaip teisingą, drąsų, gabų, visų mylimą ir ištikimą piliečių bičiulį. Jo kiti draugai dėl tam tikrų priežasčių krito žemyn. Tuo tarpu Michael Madigan įgijo didelį pasitikėjimą piliečių tarpe, įskaitant ir lietuvių organizacijas.

Lietuvių visuomenė šioj valstijoj turėtų žinoti, kad Madi-

gan bus nominuotas į gubernatoriaus postą. Jeigu jis būtų išrinktas, tai Marquette Parko apylinkė sustiprėtų ekonomiškai bei sociališkai, ir juodoji rasė nedrįstų veržtis į mūsų koloniją. Ši kolonija man yra prie širdies, kadangi aš smarkiai esu prisidėjęs darbu bei pinigais prie lietuvių bažnyčios, ligoninės, Dariaus-Girėno paminklo pastatymo, irdustrinių įmonių organizavimo.

Noriu drąsiai pabrėžti, kad Madigano išrinkimas gubernatorium manęs nepaveiktų, bet Marquette Parko ir kitų kolonijų lietuviams tai būtų didelis laimėjimas. Daugiau kaip 400 tūkstančių Illinois valstijos lietuvių džiaugtųsi, jam sustiprinus mūsų kultūrinį ir ekonominį gyvenimą, o kriminalistai būtų priversti "bėgti" iš šios apylinkės.

Adv. Charles P. Kal.

WATERBURY, CONN.

"Ažuolynėlio" sutikimas

Kiekviena naujai išleista knyga yra didi paguoda ir praturtėjimas savoj kultūroj. Džiugu, kad kai kur lietuvių vietovėse rengiami naujai išėjusių knygų pristatymai — susitikimai su autorium, rašytojais bei spaudos žinovų dalyvavimu.

Waterburio Moterų Klubas balandžio 5 surengė susipažinimą su "Ažuolynėlio" knyga.

Atnaujintoj Lietuvių Klubo salėj gausiai susirinkę waterburiečiai buvo programos vedėjos K. Čampienės pasveikinti. Pristatyta autorė ir knygos apžvalgininkė G. Ivaškienė. J. Puodžiukaitienė nuotaikingai paskaitė "Velykų maldą kalėjime" iš E. Juciūtės knygos "Pėdos mirties zonoje".

Numatyta knygos pristatytoja, buv. L.M.K.F.-jos centro valdybos pirmininkė Irena Banaitienė, sunegalavusi savo vieton atsiuntė gabią ir darbščią lietuvių veikėją savo dukrą Gintarę Ivaškienę. Ji pasigėrėtinai sklandžiai perskaitė savo mamytės iš-

samiai paruoštos "Ažuolynėlio" temos ištraukas. Taip pat perskaitė ir centro valdybos pirm. M. Samatienės nuosirdų sveikinimą su geriausias linkėjimais.

Dar dalį ištraukų su giliu įsijautimu skaitė dailiojo žodžio puoselėtojos — Danutė Venclauskienė ir Julija Puodžiukaitienė.

Gausiais plojimais iškviesta autorė Elena Juciūtė, buv. Sibire kalinė, mokytoja, gyvu žodžiu papasakojo kaip ji stengėsi nors mažyte dalimi atvaizduoti-paliudyti iševijos tautiečiam savo tėviškę matytus nelemtus gyvenimo įvykius. Nors ši knyga yra jos trečioji, bet autorė nepretenduoja į rašytojas, o nori tik išlikti "teisybės liudytoja". Turinti lakią įžvalgą ir vaizdžiai perteikdama raštu, gyvenime ji laikosi kukliai. Didžiai miela asmenybė.

Autorė ir G. Ivaškienė, išreiškiant jom padėką ir įvertinant jų pastangas, apdovanotos gėlių žiedais.

Po įdomios E. Juciūtės kalbos,

NAUJOS KNYGOS

R. Spalis, Auksinio saulėlydžio gundymai. Romanas. 10 dol.

M. K., Valstybininkas politikos sūkuriose (apie prel. M. Krupavičių). 6 dol.

Algirdo Budreckio redaguota, Rytų Lietuva (Studia Lituanica IV). Irišta. 15 dol.

V. Volertas, Greitkelis. Romanas. 7.50 dol.

K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant. Premijuotas eilėraščių rinkinys. 4 dol.

D. B. Bindokienė, Angelių sniegas. Apsaka. 5 dol.

E. Juciūtė, Ažuolynėlis. Romanas. 8 dol.

J. Jakštas, redaktorius. Lietuvių Tautos praeitis, IV tomas. 15 dol.

Balys Gaidžiūnas, Mano kartos likiminiai metai. Eilėraščiai. 5 dol.

Pr. Šulas, Kaip sudaromi testamentai (turto paveldėjimas, palikimai). 3 dol.

Pr. Naujokaitis, Kalbininkas J. Senkus. 5 dol.

Antanas Jasmantas, Ir niekad ne nemolei. Eilėraščiai. Irišta. Kaina 6 dol.

Aleksandras Radžius, Priimk mane, mėnuli. Eilėraščiai. 5 dol.

Algirdas Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. Novelės. Su kietais viršeliais. 6 dol.

Algirdas Landsbergis, Trys dramos (Bārda, Paskutinis piknikas, Sudiev, mano karaliau). Su kietais viršeliais. 8 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. 20 dol.

Persiuntimui pridedama 50 arba 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207.

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

Waterburio Moterų Klubo pirm. Danutė Venclauskaitė viešniom ir visiem atsilankiusiem padėkojo ir visus pakvietė čia pat prie paruoštų užkandžių su kavute.

Daugelis įsigijo knygą su autorės įrašu.

Ačė

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokesčių, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

25 dol. — P. Kaladė, So. Boston, Mass.

Po 12 dol. — A. Diskėnas, Maywood, N.J., K. Bogumirskas, Ringwood, N.J., B. Mogenis, Elizabeth, N.J., I. Bučmys, Dayton, Ohio, O. Strimaitis, Elizabeth, N.J., V. Šoliūnas, Lemont, Ill., A. Macelis, Commack, N.Y.

Po 10 dol. — O. Kubilius, Miami Beach, Fla., J. Holbert, San Antonio, Tex.

Po 7 dol. — M. Lembergas, Santa Monica, Calif., J. Pačėsa, Cresskill, N.J., M. Karaitis, St. Petersburg Beach, Fla., kun. A. Pupšys, Middletown, Conn., A. Zosinas, Pittsburgh, Pa., R. Verba, St. Petersburg Beach, Fla., I. Statkevičius, Bronx, N.Y., B. Grauzinis, Los Angeles, Calif., G. Stoopis, Sharon, Mass., A. Alksninis, Daytona Beach, Fla., K. Brazauskas, Lighthouse Pt., Fla., R. Česonis, Cinnaminson, N.J., V. Stankus, Chicago, Ill., G. Bagdžiūnas, Richmond Hill, N.Y., A. Malinauskas, Woodhaven, N.Y., V. Balčiūnas, Dayton Beach, Fla., A. Levonas, Jackson Hts., N.Y., B. Andrašiūnas, Milwaukee, Wisc., V. Rastonis, East Sandwich, Mass., J. Caesar, Windsor, Conn., O. Gustaitis, Memmingen, W. Germany.

Po 5 dol. — A. Dzikas, W. Hartford, Conn., V. Bertulis, Englishtown, N.J., A. Sinkevich, Queens Village, N.Y., A. Varnas, North Miami, Fla., S. Martišauskas, Brighton, Mass., V. Šalčiūnas, Delran, N.J.

Po 4 dol. — R. Boris, Dearborn, Mich., A. Ralys, Richmond

Hill, N.Y., J. Starėnas, E. Longmeadow, Mass., S. Aukštikalnis, Maspeth, N.Y., A. Skučas, Lake Worth, Fla., A. Jarmas, Elizabeth, N.J., dr. S. Ankudas, Baltimore, Md., V. Krištolaitis, Brooklyn, N.Y.

Po 3 dol. — J. Mender, Hartford Mills, N.Y., W. Draugelis, So. Windsor, Conn., V. Grybauskas, Gales Ferry, Conn., A. Ilgutis, Woodhaven, N.Y., J. Babilius, So. Pasadena, Fla., P. Jasmontas, Newark, N.J.

Po 2 dol. — E. Birbal, Elmont, N.Y., A. Ruzgas, Woodhaven, N.Y., P. Petroliūnas, Woodhaven, N.Y., E. Antanaitis, Mission Viejo, Calif., A. Tozzi, Lindenhurst, N.Y., J. Gedvilas, Worcester, Mass., E. Reventas, Fairfield, Conn., V. Staškus, Sagamore Hills, OH, G. Oniūnas, New York, N.Y., A. Nasutavičius, Ilion, N.Y., J. Bružas, Cleveland, Ohio, F. Redikis, Woodhaven, N.Y., F. Gagas, Brooklyn, N.Y., G. Bartkus, Richmond Hill, N.Y., I. Ozalas, Garwood, N.J., J. Šileikis, Woodhaven, N.Y., W. Burdulis, Worcester, Mass., E. Radžius, Blue Bell, Pa., R. Zinas, Bethlehem, Pa., B. Nemickas, Jericho, N.Y., V. Razminas, Linden, N.J., A. Bender, Amityville, N.Y., P. Levendauskas, Union City, Conn., K. Vasaitis, Beltsville, Md., E. Sakas, Buffalo, N.Y., O. Keturakis, Brockton, Mass., V. Kubilius, Westwood, Mass., E. Orentas, W. Hartford, Conn., B. Papiuskas, Putnam, Conn., J. Tiškus, Brooklyn, N.Y., N. Umbrazaite, Brooklyn, N.Y., J. Valaitis, Worcester, Mass., C. Navickas, Piscataway, N.J., A. Pocius, Newark, N.J., G. Šimkus, Newport, R.I., V. Šuopys, Philadelphia, Pa., A. Vitkauskas, So. Boston, Mass., J. Krasinskas, Worcester, Mass.

Po 1 dol. — L. Kybartas, Hamilton, Ont., Canada, V. Linartas, Berryville, Ar.

Visiem aukotojam nuosirdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Pakeltes adresą, rašyk administracijai, drauge pridėk ir savo seną adresą.

Maloniai kviečiame atostogaujančius Cape Code, Mass., apsilankyti istoriniame Sandwich miestelyje ir praleisti savo atostogas

SPRING HILL MOTOR LODGE
351 ROUTE 6 A
EAST SANDWICH, MA. 02537

Jūra ir smėlis — pusantros mylios atstume
Dėl rezervacijų skambinti:

617 — 888-1456

AUGĖ IR VYTAS RASTONIAI

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas

VISA MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.
116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prielnamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privižiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VAIKŲ ŽODYNO NAUJA LAIDA

Ką tik gauta nauja laida vaikų labai mėgstamo žodyno su paveiksliais: Richard Scarry MANO ŽODYNAS. Didelio formato, kietais viršeliais. Prie kiekvieno spalvoto paveiksluko yra pridėtas lietuviškas ir angliškas daikto pavadinimas. Kaina 6 dol. Persiuntimui pridedama 1 dol. Gaunama Darbininko administracijoj.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
W3 DELIVER
296-4130

APIE LIETUVĄ ANGLIŠKAI

Lithuanian National Costume, by A. & A. Tamošaitis. Didelio formato, gausiai iliustruota, irišta. 26 dol.

Lithuanian Pioneer Priest of New England, by W. Wolko-vich. 6 dol.

Opposition to Soviet rule in Lithuania 1945-1980, by Thomas Remeikis. 680 psl. Irišta. 16 dol.

Soviet Genocide in Lithuania, by Joseph Pajaujis-Javis, 246 psl. Irišta. 11 dol.

Lithuania Minor, by Martin Brakas. 302 psl. Irišta. 15 dol.

Lithuania 700 years, redaguota dr. A. Geručio. 458 psl. Irišta. 15 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios bei kitos knygos lietuviškai arba angliškai apie Lietuvą gaunamos Darbininko administracijoj, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

FRANCIŠKONU VASARVIETĖ KENNEBUNKPORTE

Franciškonai kviečia lietuvišką visuomenę atostogauti gražioj vasarvietėj Kennebunkporte, Maine. Čia ideali vieta ir fiziniam ir dvasiniam poilsiui. Jėgas stiprina didinga Maino gamta — jūra, miškai, tyras oras, o taip pat ir geras lietuviškas maistas, patogūs kambariai. Dvasiai atgaivos teikia meniška aplinka — monumentinės skulptūros lauke, nuostabaus grožio koplyčia, dailės parodos, koncertai, literatūros vakarai, paskaitos.

Atostogavimo sezonas — liepos ir rugpjūčio mėnesiai. Informacijų ir rezervacijų reikalais kreiptis adresu: Franciscan Guest House, Kennebunkport, ME 04046. Telef. 207 967-2011.

Waterbury, Conn., po "Ažuolynėlio" pristatymo. Iš k.: D. Venclauskaitė, autorė E. Juciūtė, K. Čampienė.

LITHUANIAN FEDERAL

CREDIT UNION

KASA

LIETUVIŲ KREDITO UNIJA LIETUVIAMS

Ateikite, arba raštu kreipkitės šiuo adresu:

86-01 114 St. Richmond Hill, N.Y. 11418

arba paskambinkite (212) 441-6799

Čia mokamos aukščiausios palūkanos:

7% už nuolatinės santaupas

ir šiuo metu 12% už Share Certificates,

arba 14.5% už Money Market Certificates

Čia taip pat lengvomis sąlygomis duodamos paskolos ir suteikiami finansiniai patarimai visiem lietuviams.

Kasoje kiekvieno asmens santaupos Federalnių Įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos.

Kasos įstaiga savaitės dienomis veikia iki 9 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val.

Kasoje kiekvienas lietuvis yra laukiamas svečias.

ORBITAIR INTERNATIONAL LTD. IR JONAS ADOMĖNAS RUOŠIA ATOSTOGAS PRIE BALTIJOS

- Penkios kelionės
- Pirmos klasės sąlygos
- Prieinamos kainos
- Via Finnair — CSA
- Palyda iš JAV

- Tarptautiniai skrydžiai iš New Yorko su pilnu patarnavimu
- Pirmos klasės viešbučiai su vonia (du kambarį)
- Trys valgymai dienoj Lietuvoj, Baltijos srity, Rusijoje
- Intourist vadovo patarnavimai
- Miestų lankymas, įskaitant bilietus | muziejus
- Transportacija | aerodromus
- Amerikos lietuvių lydos 15 ar daugiau keleivių grupes iš New Yorko
- Teatrų lankymas
- Oro susisiekimas Rusijoje
- Parūpinamos vizos | Rusiję
- Valکم papigintos kainos
- Depozitas 100 dol. asmeniui
- Kelionėse lankoma Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas, Roma ir Praha

Dienos ekskursija | Kauną ir pusės dienos vizitas | Trakus

ORBITAIR INTERNATIONAL, LTD.

20 EAST 46TH STREET

NEW YORK, NEW YORK 10017

Please send me your "free" brochure giving complete information including rates and dates on your five touring programs to the Baltics.

Name .....

Address .....

City & State .....

TOLL FREE (800) 223-7953

NY STATE (212) 986-1500

Atvelykio popietėje, kuri buvo balandžio 26 Kultūros Židinyje, programos dalyviai. Iš k. Irena Vebliaitienė, aktorius Vytautas Valiukas, LMK Federacijos New Yorko klubo pirmininkė Genė Donohue. Nuotr. L. Tamošaičio

ATVELYKIO POPIETĖJE

Tradicinė Atvelykio popietė buvo surengta balandžio 26, sekmadienį, Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Kaip kasmet — ją surengė LMK Federacijos New Yorko klubas.

Vidury salės buvo gražiai paruoštas stalas su velykiniais valgiais. Kiek ten buvo gražių margučių, visokiųjų įvairiausių kepsnių, daržovių ir pyragų.

Svečių atsilankė gerokai per šimtinę. Buvo atvykę ir iš Waterburio, iš Stamfordo. Iš Washingtono — Federacijos pirmininkė Margarita Samatienė. Jolimausia viešnia buvo Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė, Federacijos garbės pirmininkė, atvykusi net iš Santa Barbara, Calif.

Pradžioje klubo pirmininkė Genė Donohue, pasirodžiusi scenoje, pasveikino visus su šventėmis, pristatė garbinuosius bet retuosius svečius.

DANGORAIŽIO SUKAKTIS

Empire State Building, pasaulyje aukščiausias namas, balandžio 30 šventė savo 50 metų sukaktį. Į iškilmes susirinko miesto valdžios ir New Yorko valstybės žmonės. Suvažiavo išlikę gyvi ir to namo statytojai. Vienas atvyko net iš Anglijos. Jis nuo pastatymo laikų dar nebuvo matęs šio aukščiausio namo. Per televiziją rodė iškilmes ir prsiminė namo istoriją, kad jį kildinę ir lėktuvai, palietę gaisrai.

Namas yra pastatytas prie 5 Ave., tarp 33 ir 34 gatvių Manhattane. Jo aukštis — 447 metrai (iki televizijos antenos viršūnės). Namas turi 102 aukštus, viršum jo dar kyla 61 metro bokštas. Į šį bokštą įsilipus, galima matyti 80 kilometrų akiračių.

Statybai sunaudota 60,000 tonų plieno. Rėmų tarpai pripildyti Indianos kalkakmenio arba granito. Įtaisyti 67 keltuvai. Pastatytas labai greitai, per kokią 14 mėnesių. Tai buvo technikos ir statybinės pažangos demonstravimas. Bokšte lankėsi ir prez. Rooseveltas.

Per metus namus aplanko apie 2 milijonai žmonių, kurie išsikelia keltuvais pasižvalgyti po New Yorko miesto apylinkes.

Tada pakvietė aktorių Vytautą Valiuką ir Ireną Vebliaitienę atlikti meninę programą.

Jiedu dviese išėjo į sceną. Prie pulsto skaitė pakaitais: tai vienas, tai kitas. Pradėjo Vyt. Valiukas, paskaitydamas Petro Vaičiūno Velykų varpai, gi antrą eilėraščių, Bernardo Brazdžionio Pavasario svajonę, paskaitė Irena Vebliaitienė. Taip besikeisdami jie paskaitė šių poetų įvairius eilėraščius: Petro Vaičiūno, Bernar-

NEW YORKE

Tėv. Viktoras Gidžiūnas, OFM, paruošė ir išleido knygą "Šv. Pranciškaus dvasis spinduliavimas". Čia lengvu stiliumi aprašomas šv. Pranciškaus gyvenimas, labai gausiai iliustruojama piešiniais iš šventojo gyvenimo. Įdomus skyrius apie lietuvių pranciškonus Lietuvoje ir Amerikoje. Išleido pranciškonai, paminėdami 800 metų nuo šv. Pranciškaus gimimo. Spaudė pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Ypač gražiai atspausdintas spalvotas viršelis. Knyga turi 120 puslapių.

Darbininko prenumerata, pakilus spaudos, pašto ir kitom išlaidom, nuo birželio 1 pakeliamama nuo 13 iki 15 dol. metam. Skaitytojai, kurie iki šiol dar nėra apsimokėję prenumeratos mokesčio, prašomi tai nedelsiant padaryti, kad nereikėtų pakartotinai raginti. Pagal pašto nuostatus ilgesnį laiką skolon siųsti draudžiama. Šiomis dienomis visi skaitytojai, iki šiol neatsilyginę, buvo laiškais paraginti tai galimai greičiau padaryti. Administracija ypač dėkinga tiem skaitytojams, kurie per eilę metų šalia nustatytos metinės prenumeratos prideda savo nuožūra auką už kalendorių, jubilėjaus progą ar šiaip spaudai paremti. Nors dėl mirties, ar kitų priežasčių Darbininkas ir netenka keletos skaitytojų, bet atsiranda vis naujų skaitytojų, kurie pagausina Darbininko skaitytojų šeimą. Tad Darbininkas, nors ir sulaukęs 65 metų amžiaus, dar nesirošia eiti pensijon. Visiem už tvarkingą atsiskaitymą, aukas ir talką dėkinga Darbininko administracija.

do Brazdžionio, Henriko Radausko, Putino, Justino Marcinkevičiaus, Juditos Vaičiūnaitės, Jono Strielkūno, Janinos Degutytės, Balio Sruogos (ištraukos iš Milžino paunksmės ir Kazimiero Saniegos).

Abu paskaitė puikiai. Pasinaudojo mikrofonu. Visi girdėjo net tyliausius niuansus. Malonu buvo sekti ir visą literatūrinę dalį išklausti.

Tada pirmininkė pakvietė Tėv. Leonardą Andriekų, OFM, sukabėti maldą. Jis paskaitė šiai progai specialiai parašytą maldą.

Po maldos pirmininkė pakvietė ponias J. Simutienę ir V. Jonuškaitę eiti prie stalo ir pradėti vaišes.

Tuo visi sukilo ir eilėm apstojo gražų stalą. Grįžo su valgiais prie savo stalų, kur jau klegėjo ir linsmai kalbėjosi. Veikė ir baras su įvairia atgaiva.

Kavos metu buvo laimėjimai. Didžiuosius fantus — dail. Prano Lapės paveikslą laimėjo ponias Halberg, dail. Ringailės Zotvienės paveikslą — Antanas Sparauskas, ežį — Vaikutienė iš Stamfordo. Laimėjimam dar buvo išleista bent keli buteliai įvairių gėrimų.

Popietė prasidėjo 4 val. ir tęsėsi porą valandų. Paskui rengėjos nuiminėjo stalus, o svečiam beliko tik padėkoti už gražų, skoningą renginį. (p.j.)

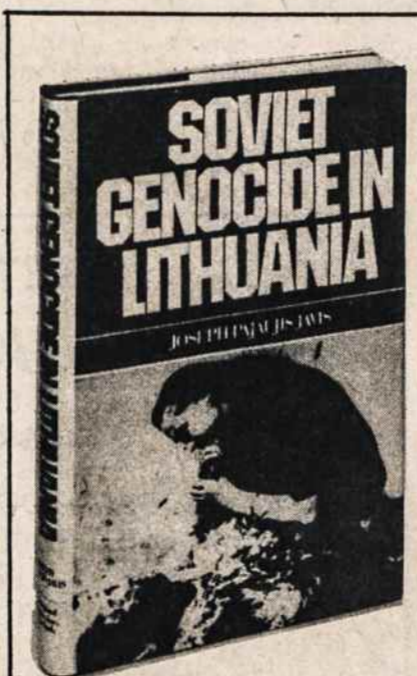
New York Times gegužės 1, penktadienį, Style skyriuje rašo apie tas moteris, kurios gyvena laukinėje gamtoje. Ten pamini Birutę Galdiką, daktarę. Aprašomos trys moterys, kurios tyrinėja beždžiones. Dr. Birutė Galdikaitė studijuoja orangutanus. Balandžio 29 jos buvo suvažiavusios į Sweet Briar, Va., kolegiją ir dalyvavo simpoziume, kuris kaip tik ir nagrinėjo beždžionių klausimą. Apie Birutę Galdikaitę rašoma, kad jos tėvai lietuviai, gimusi V. Vokietijoje, Kanados piliētė, 34 metų. Jos tėvai dabar gyvena Los Angeles. Ji yra dail. Adomo Galdiko giminė.

Kapų lankymą New Yorko ramovėnai rengia gegužės 30, šeštadienį. Tą dieną 10 valandą pranciškonų vienuolyno koplyčioje bus pamaldos už mirusius ramovėnus, po jų bus lankomi ramovėnų kapai.

LIETUVĖ EUROPOS KATALIKŲ SUVAŽIAVIME

Wislikofen'e (prie Zuerich'o) kovo 20-21 įvyko Europos katalikų moterų organizacijų atstovių suvažiavimas, kurį suorganizavo Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unija (WUCWO) drauge su Šveicarijos Katalikų Moterų Lyga.

Suvažiavimo tema: "Moteris Bažnyčioje". Dalyvavo katalikų moterų organizacijų atstovės iš 15-kos Europos kraštų. Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų

Soviet Genocide in Lithuania, by Joseph Pajaujis-Javis. 246 psl., įrišta. Kaina 11 dol. Siunta 1 dol.

Knygoj duodami tikslūs faktai, paremti dokumentais, statistikomis, iliustracijomis. Gaunama Darbininko administracijos: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakykit vieną knygą sau, o kitą padovanokit miesto ar universiteto bibliotekai.

Prašau atsiųsti knygą "Soviet Genocide in Lithuania"

Vardas, pavardė .....

Adresas .....

Adresas .....

Pridedu 12 dol. už kiekvieną knygą.

BOSTONO ŽINIOS

Apmaštymai po Laisvės Varpo koncerto

Bostone balandžio 26 įvyko lietuvių radijo valandėlės "Laisvės Varpas" pavasarinis koncertas. Koncertas per visus laikraščius buvo pradėtas skelbti prieš ketvirtą mėnesių. Koncerto diena graži ir saulėta. Koncertas prasideda punktualiai 3-ęją valandą. Solistas Benediktas Povilavičius, akomponuojant komp. Jeronimui Kačinskui, dainuoja: Oi, ant kalnelio, Nejaugi vėl, o Dieve, Oi, ant kalno. Labai šiltai ilgais plojimais sutikti menininkai. Scenon įeina Berklee muzikos kolegijos ir Bostono konservatorijos personalo, J. Kačinsko sudarytas, kvintetas: Matthew Marvuglio — fleita, Steve Dziekonski — klarnetas, Mary E. Dollard — smuikas, Paul Tullis — viola ir

DOVANA A. GALDIKO GALERIJAI

Kai čia vyko dail. Ados Peldavičiūtės-Montvydienės pomirtinė apžvalginė paroda, jos brolis, architektas Vytas Pelda, patį didžiausią paveikslą padovanavo Adomo Galdiko vardo galerijai prie Kultūros Židinio. Paveikslas vadinasi Treminiai, labai didelio formato. Greit bus pakabintas galerijoje. Galerijos vadovybė nuoširdžiai dėkoja už tokią brangią dovaną. LB rytinio pakraščio suvažiavimas rengiamas gegužės 16, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Prasideda 9 v.r. ir baigiasi 5 v. popiet.

1982 metų Darbininko kalendorius jau rengiamas. Kai kurie skaitytojai pageidauja, kad jų vardai būtų įdėti kaip seniau būdavo. Prašom greitai pranešti, koks vardas ir kurią dieną įrašytinas. Kreiptis Darbininko adresu arba skambinti tel. 212 827-1351.

Monografija apie Algirdą, Didįjį Lietuvos kunigaikštį, jau surinkta, taisomos korektūros. Knyga spausdinama pranciškonų spaustuvėje Brooklyne, leidžia Simo Kudirkos šaulių kuopa. Knygos autorius — dr. Algirdas Budreckis.

Pier Belperon — violončelė. Kvintetas atlieka Juliaus Gaidelio Kvintetą — Moderato, Adagio, Allegro. Juos pakeičia sol. B. Povilavičius su Fr. Schuberterto kūriniais: Palydovas, Gal tu rimtis ir Buvimas. Kaip kvintetui, taip ir solistui nesigailama katučių.

Po 15 minučių pertraukos J. Kačinsko "Lietuviškas Trio" — Skudučiai, Rauda ir Sutartinė. Atlieka M. Marvuglio, S. Dziekonski ir P. Tullis. V. Bakšio "Lirian Trio", atlieka M. Marvuglio, S. Dziekonski ir M.E. Dollard. J. Kačinsko "Lietuvoje" atlieka: Marvuglio, M. E. Dollard, P. Tullis ir P. Belperon. Kvintetą vėl pakeičia sol. B. Povilavičius ir komp. J. Kačinskas. Jie atlieka: Baladė iš Mefistofele — A. Boito, Don Carlo — G. Verdi ir Non piu andrai — W. A. Mozart. Ilgiem plojimam nenutilstant, jie dar atlieka: Teka mėnuo, teka žvaigždės, Išėjo mergaitė ir dar vieną dainą.

Visus menininkus publika labai šiltai sutiko ir išlydėjo ilgais plojimais.

Ir, rodos, ko daugiau bereikėtų, savas ir mielas solistas, savas akompaniatorius, dviejų muzikos aukštųjų mokyklų personalas atliko lietuvių kompozitorių kūrinius. Juk tai reta, kad kitataučiai mumis domisi. Tik deja, uždangai nusileidus ir pažvelgus į salę, vėsus šešėlis verčia susimąstyti.

Jau 27-neri metai, kai oro bangomis skamba Laisvės Varpas, garsindamas lietuvišką žodį, lietuvišką dainą, lietuvių kompozitorių kūrinius, vis ieškodamas naujų mūsų meno talentų, bet neužmiršdamas ir vyresniųjų. Du kartu į metus L.V. vedėjas Petras Viščinis pateikia mum po tokį aukšto lygio kultūrinį renginį. Tai gražus įnašas į lietuvių palaikymą. Tokie renginiai yra kartu ir kultūrinė atgaiva. Bet susimąstyme iškyla liūdni šešėliai: kur esame, kur didžioji dalis lietuvių visuomenės, jei salį daug tuščių vietų? Taip ir kyla klausimas: Stasy, Jonai, Jurgi, Bronia ir t.t., kur jūs esate? Argi tik privačiuose pasikalbėjimuose esame lietuvių myletojai, lietuviško žodžio, lietuvių kultūros nešėjai ir puoselėtojai? Kažin kas ir kažin kur yra netvarkoj, kad mūsų salės tuštėja. Gal tai rengėjų kaltė? O gal tai mūsų atbukimas savajam gimtajam žodžiui, savajai

LEIDINIAI APIE ARKIVYKUPĄ JURGJ MATULAIT-MATULEVIČIŲ

"Arkivyskupas Jurgis Matulaitis Matulevičius — Užrašai". 2.50 dol.

Stasy Yla, "Jurgis Matulaitis". 7.00 dol.

Dr. A. kučas, "Arkivyskupas Jurgis Matulaitis Matulevičius". \$15.00 dol.

Gaunama Darbininko administracijos.

kultūrai? Juk tokie, kaip šis renginys, yra ne vien mūsų pasiklausymui, bet taip pat to žodžio radijo bangomis palaikymui.

Tuo pačiu laiku vyko antro aukšto salėj dail. Alfonso Dargio dvejų dienų meno paroda. Teko matyti, kad aplankę parodą nesikėlė į viršų, į 3-čio aukšto salę, kur turėjo prasidėti koncertas, o vyko į namus ar kur nors kitur. Skaudus klausimas, bet nerandama atsakymo, kodėl? Visada sakėme, kad geras gyvenimas gadina žmones, ar nebus taip ir šiuo atveju?

Bostonas su apylinkėmis yra didelė lietuvių kolonija, o mes jau nebeįėjame užpildyti tų nedidelių savų salų. Tuo gali džiaugtis tik mūsų tėvynės okupantas. Gi mes labai liūdimė tokiems reiškiniais. Visi turėtume susirūpinti šiais reikalais ir lankyti bei remti lietuvių palaikymo renginius.

P.Ž.

Giedos per mišias

Gegužės 10, sekmadienį, 10:15 val. ryto, minint 30 metų Lietuvos paaugojimą Marijos Nekalčiausiai Širdžiai, Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj So. Bostone, dėka komp. Jeronimo Kačinsko, giedos Berklee muzikos kolegijos kamerinis choras. Be kitų senų meistrų veikalų, jis giedos lietuviškai Naujalio Vardas Marijos ir J. Kačinsko Velykų giesmė.

Birželio išvežimų minėjimas

Birželio 13, šeštadienį, 6:30 val. vak. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj So. Bostone bus aukojamos mišios už mirusius ir kenčiančius Sibire lietuvius. Po mišių salėj po bažnyčia vyks tų išvežimų minėjimas, o po minėjimo visi bus pavaišinti užkandžiais.

BOSTONO PARENGIMŲ KALENDORIUS

Elenos Jucitės romano Ažuodynėlis pristatymas įvyks gegužės 31, sekmadienį, 3 val. popiet Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4 St., So. Bostone. Rengia Jono Vanagaičio šaulių kuopa.

Birželio išvežimų minėjimas vyks birželio 13, šeštadienį, 6:30 val. vakare Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldos, o po pamaldų minėjimas salėje po bažnyčia.

Laisvės Varpo rudens koncertas spalio 11.

LAISVĖS VARPAS Sekmadieniais 11:30-12:10 val. 740 banga iš WCAS 12:10-1:00 val. 1460 banga iš WBET Vedėjas Petras Viščinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 566-7209

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. Ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

PADĖKA

Po ilgos ir sunkios ligos balandžio 28 mirė buvęs Lietuvos savanoris

SILVESTRAS KONTAUTAS

Nullūdusi S. Kontauto šeima dėkoja visiem Bostono Ramovės skyriaus naram bel draugam už lankymą ir moralinę paramą sunkioje ligoje.

Taip pat dėkojame dr. St. Jasaičiui už medicinišką pagalbą.

Nuoširdžiai dėkojame laidotuvių direktoriui Juozui Lubinui už malonų patarnavimą ilūdesio vaianoje ir visiem, atsilankiusiem į šermentis ir laidotuves, už pareikėtas užuojautas, gėles ir užprašytas mišias.

Ypatingai dėkojame lietuvių Šv. Petro parapijos klebonui kun. Albertui Kontautui už visus dvasinius patarnavimus, aukotas mišias ir palydėjimą į kapines.

NULIŪDUSI VELIONIO ŠEIMA

"Amber Holidays"

1981 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO/NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

birželio 18	— \$1148.00
liepos 6	— \$1068.00 (su Varšuva)
liepos 20	— \$1112.00
rugpjūčio 3	— \$1112.00
rugpjūčio 19	— \$1382.00 (su Ryga)
rugsėjo 3	— \$1148.00
rugsėjo 17	— \$1059.00
rugsėjo 24	— \$1059.00
spalio 8	— \$1019.00
gruodžio 25	— \$ 979.00

Visos grupės aplankys KAUNĄ ir TRAKUS, bus lydimos vadovų. Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS ir KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu.

Registracijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127,
TEL. 617 — 268-8764

Įstaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

Norintiem atskviesti gimines atostogom — sutvarkome dokumentus.

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė ..... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė .... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: gegužės 9 ir 10, šeštadienį ir sekmadienį, dail. Kazimiero Žoromskio gėlių paroda mažojoje salėje. Rengia LMK Federacijos New Yorko Klubas.

Motinių pagerbimas įvyks gegužės 10, šį sekmadienį. Mišios bus Aprišimo parapijos bažnyčioje 11 val. Tuoj po sumos 12:30 v. parapijos viršutinėje salėje — pagerbimas. Kalbės PLIKOS vicepirmininkė Marija Lušienė, Meninėje dalyje dalyvauja aktorius Juozas Boley-Bulevičius, solistai: Rasa Bobelytė ir Petras Tutinas. Akomponuoja Viktoras Ralys. Deklamuoja jaunimas. Vaikų darželio Gintarių paroda. Programą praveda rašytoja Birutė Lukoševičienė. Po programos — vaisės. Rengia ir visus atsilankyti kviečia LB I-oji apylinkė ir Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa.

Laisvės Žiburio radijo vakaras gegužės 2 sėkmingai praėjo. Iš Bostono lankėsi vaidintojai ir Kultūros Židinio scenoje suvaidino Antano Gustaičio "Sekminių vainiką". Plačiau kitam Darbininko numeryje.

Madų paroda, rengta Balfo 100-jo skyriaus, buvo gegužės 3 Kultūros Židinyje. Parodyta daug gražių drabužių. Plačiau kitam Darbininko numeryje.

Tautos Fondo metinis suvažiavimas vyko gegužės 2 Kultūros Židinyje, Brooklyne. Dalyvavo ir Vliko valdybos pirm. dr. K. Bobelis bei vicepirm. dr. K. Jurgėla. Perrinkta Tautos Fondo taryba. Peržvelgta pereinamųjų metų veikla. Plačiau kitame Darbininko numeryje.

LMK Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus gegužės 20 įprastinėje vietoje, Congregational bažnyčios salėje, Woodhavene. Narės prašomos dalyvauti.

Perkūno choras balandžio 25 sėkmingai koncertavo Hamiltone. Su jais drauge vyko ir dainuojantis vienetas — "Jinai ir trys gintarai". Važiavo autobusu. Išvyko šeštadienio ankstyvą rytą, grįžo sekmadienį apie 9 v.v. Dabar choras rengiasi kitiems koncertams. Jų pavasarinis metinis koncertas bus birželio 7 Kultūros Židinyje. Repeticijos vyksta du kartus per savaitę — antradienį ir penktadienį 7:30 v.v. Kultūros Židinyje, Perkūno kambaryje. Labai reikalinga, kad visi choro nariai stropiai lankytų repeticijas.

Pamaldos už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią ruošiamas pranciškonų vienuolyno koplyčioje gegužės 21, ketvirtadienį, 8 val. vak. Specialias pamaldas laikys Tėv. Viktoras Gidžiūnas, Šv. Pranciškaus Varpelio redaktorius. Visi kviečiami dalyvauti.

Pabaltijo Moterų Tarybos metinė šventė įvyks gegužės 17, sekmadienį, 4 val. popiet Estų Namuose, 234 E. 34th St., New York, N.Y. Iš latvės Helgos Ozolins pirmininkavimo pareigas perims estė Mal Jurna. Lietuvėm pirmininkauja Aldona Pintsch. Po programos bus vaisės.

MOTINŲ PAGERBIMAS

Įvyks gegužės 10, sekmadienį, Aprišimo parapijoje.

11 val. pamaldos bažnyčioje;

12:30 parapijos didžiojoje salėje — pagerbimas. Marija Lušienė, PLKOS-gos vicepirmininkė, kalbės tema: Motina šeimai, visuomenėje ir politinėje veikloje. Meninę dalį atliks aktorius Juozas Boley-Bulevičius ir New Yorko jaunimas.

Pagerbimą rengia LB I-oji apylinkė ir Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa.

Lietuvos vyčių Vidurio Atlanto apskrities suvažiavimas įvyks birželio 14 Patersone, N.J.

Dr. Marytė ir Aleksandras Žemaičiai, artėjant Kultūros Židinio pavasario šventei, paaukoko Kultūros Židiniui 100 dol. ir lietuvių pranciškonų vienuolynui 100 dol. Žemaičiai yra pastovūs ir dosnūs lietuviškų reikalų rėmėjai. Nuo Kultūros Židinio stovybos pradžios iki dabar Kultūros Židiniui, Darbininkui ir lietuviams pranciškonam bendroj sumoj jau yra paaukøję 13,100 dol. Dosniem geradariam nuoširdžiai dėkojama.

Ivona Pranckėvičiūtė-Banelienė prieš penkerius metus tragiškai žuvo automobilio katastrofoje. Šią liūdną sukaktį minint, motina, sūnus ir vyras už velionę užrašė mišias, kurios bus aukojamos gegužės 20, trečiadienį, 8 val. ryto lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne ir St. Elizabeth Seton šventovėje Ridgefield, Conn. Giminės ir pažįstami prašomi velionę Ivoną prisiminti savo maldose.

Dail. Albinas Elskus dalyvauja kolektyvinėje vitražų parodoje, kuri vyksta gegužės 4-26 Carol Hooberman galerijoje, Birmingham, Mich.

Iš demonstracijų prieš 30 metų. Mečys Razgaitis su plakatu prieš komunistinę Laisvę.

DAINA — KOVOS PRIEMONĖ

Buvo tai kadaise

Cia New Yorke 1949, 1950, 1951 ir vėliau vyko aktyvios demonstracijos, nukreiptos prieš komunistinį "Laisvės" laikraštį, prieš sovietų įvairius žygius ir kitom progom. Tai buvo prieš 30 metų.

Tos demonstracijos labai aktyviai pasireiškė Mečys Razgaitis. Nešė plakatus, pats juos organizavo, užsidėjęs uniformą, vaidavo Staliną kaip tautų pabaisą.

O dabar?

Ir dabar M. Razgaitis liko ak-

tyvus kovotojas. Šį kartą jis keičia kovos būdą. Kovai pasirinko dainą. Jis turi gražų balsą, daug kur yra dainavęs, bažnyčiose, salėse, pats yra surengęs savo koncertus.

Rengia koncertą

Ir šiemet gegužės 24 rengia tokį koncertą Aprišimo parapijos salėje. Pradžia 4 v. popiet. Šis koncertas bus skirtingas nuo kitų koncertų. Tai bus jo sukurtos dainos, nukreiptos prieš režimą okupuotoje Lietuvoje. Taip pat bus dainų, skirtų Sibiro tremtiniam ir Klaipėdos kra-

Ieškomas kambarys su baldais Woodhavene ar Richmond Hill. Pageidaujama, kad būtų galima naudotis virtuve. Kas turėtų tokį kambarį, prašom skambinti tel. MI 7-3971.

MONY — Dr. M. Siemoneit, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, No. 45 neseniai išspausdintas pranciškonų spaustuvė Brooklyn. Ne-trukus bus spausdinamas ir Nr. 46. L.K.B. Kronikos, išverstos į anglų kalbą, seriją leidžia Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybė.

Dail. Pranas Lapė, lankydamasis New Yorke, paprašė rengėjų, kad jo rudens parodą nukeltų vėliau. Paroda buvo numatyta rugsėjo 19-20 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Dabar paroda nukeliama į rudenį. Ji bus lapkričio 14-15. Rengia vyr. skaučių židinyje Vilija. Drauge dailininkas savo parodoje skaitys paskaitą apie įvairius dailės terminus.

New Yorko Lietuvių Atletų Klubo sportininkai vyksta į Balmorę ir gegužės 16-17 dalyvauš Š. Amerikos lietuvių sportinėse varžybose krepšinio, tinklinio, plaukimo ir šachmatų srityse. Vyksta apie 50 asmenų autobusu ir automobiliais.

Aušros Vartų parapijos metiniai pietūs įvyks gegužės 17, sekmadienį, po sumos 1 val. p.p. Veiks gausi loterija. Parapijos administratorius kun. John Bida maloniai kviečia parapiečius ir svečius gausiai dalyvauti.

Darbininko spaudos kioskas su naujomis plokštelėmis, knygomis ir suvenyrais veiks gegužės 16, šeštadienį, Kultūros Židinyje, kai ten vyks Lietuvos Atsiminimų radijo sukaktuvinis koncertas. Ta pačia proga bus galima įsigyti daug lietuviškų knygų, kurios bus parduodamos po 1 dol. Bus proga apsimokėti ir Darbininko prenumeratą, kuri nuo birželio 1 pakeliama nuo 13 iki 15 dol. metam.

KĄ MATYSIME DAIL.

K. ŽOROMSKIO PARODOJE?

Vienas iš iškiliausių lietuvių dailininkų yra Kazimieras Žoromskis. Aukštaitis, baigęs Panevėžio gimnaziją, meną studijavo Kaune, Vilniuje, Vienoje, Romoje. Profesorio Kolumbijoje ir dabar profesoriauja Newarke, N.J. Iš Kolumbijos atvykęs, kurį laiką gyveno Chicagoje. Prieš kokią 20 metų atsikėlė į New Yorką, gyvena pačiame miesto centre, Mahhattane.

Su savo kūriniais yra dalyvavęs įvairiose lietuvių ir ameri-

kiečių parodose. Ir jo vieno parodos buvo pirmą kartą galerijose.

Savo tapyboje jis nuėjo gana ilgą kelią. Pirmą tapė impresionistiniame stiliuje, paskui pamazū perėjo į abstraktą. Prieš keletą metų vėl pasikeitė, pradėjo paveikslus tapyti ritmingomis juostomis, pro kurias matosi tolimą erdvę.

Su tais kūriniais jis yra dalyvavęs įvairiose parodose, yra laimėjęs premijų. Du jo to stiliaus kūriniai kabo Kultūros Židinio prieangyje, prie pat durų.

Tačiau vasaros metu jis mėgsta stebėti gamtą, ypač mėgsta gėles. O jų juk labai daug yra Kennebunkporto pranciškonų vienuolyne, kur jis praleidžia savo vasaras. Ten jis ir tapo gėles. Taip susidarė visa eilė paveikslų, kur vaizduojamos tik gėlės.

Ir šioje parodoje bus išstatyti tie gėlių paveikslai. Ir pati paroda pavadinta — gėlių paroda. Šalia gėlių bus keletas peizažų — Kennebunkporto pakrantės, uostas ir kita.

Gamtą jis pagauna labai jautriai, su didele meile jai, įsiškrėbia į jos paslaptį, į mistinę ramybę ir visa tai parodo savo drobėse. Tai tikrai reta paroda, kurią verta aplankyti.

Paroda vyksta šį savaitgalį, gegužės 9 ir 10, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Atidarymas šeštadienio vakare. Svečiai bus pavaišinti kava. (p.j.)

Visi esate maloniai kviečiami!

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO RENGINIUS

40 metų gyvavimo sukakčiai ir 2000 radijo transliacijai atžymėti.

DIDŽIULIS KONCERTAS

bus gegužės 16, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje
 Brooklyne (361 Highland Blvd.)

Programą atliks vokalinis vienetas VAIVA, sudarytas iš Chicagos studentiško jaunimo, vadovauja muzikas FAUSTAS STROLIA. Jie atliks ištraukas iš populiarių muzikinių veikalų.

Po koncerto — balius, šokiai, grojant M. MATULIONIO orkestrui iš New Jersey. Veiks užkandžių ir gėrimų bufetas, bus įvairių laimėjimų.

Įėjimo auka — 7.50 dol.

Studentams ir moksleiviams — 5 dol.

ŠAUNUS BANKETAS

bus gegužės 17, sekmadienį, 1 v. popiet Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėje, Adams St. ir New York Ave. kampas, Newark, N.J.

Skirtingą meninę programą atliks VAIVOS ANSAMBLIS iš Chicagos.

Skanūs šilti pletūs.

Įėjimo auka — 15 dol.

Vietas galima užsisakyti Lietuvos Atsiminimų raštinėje, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J., 07060, tel. 201 753-5636.

IŠKILMINGOS MIŠIOS

bus gegužės 17, sekmadienį, 12 val., prieš banketą, Švč. Trejybės bažnyčioje. Koncelebracinės mišios aukojamos už gyvus ir mirusius Lietuvos Atsiminimų rėmėjus ir geradarius. Pagrindiniu celebrantu bus prel. VYTAUTAS BALČIŪNAS. Jis pasakys ir pamokslą.

DIREKTORIUS PROF. DR. JOKŪBAS STUKAS lauks visų atsilankant. Drauge primena, kad Lietuvos Atsiminimai dabar transliuojami šeštadienio vakarais nuo 8 iki 9 v. iš WEVD stoties, 97.9 FM banga.

LIETUVIŲ KULTŪROS ŽIDINIO PAVASARIO ŠVENTĖ

ĮVYKS GEGUŽĖS MĖNESIO 17 D., SEKMADIENĮ

12 VAL. PAMALDOS UŽ ŽIDINIO RĖMĖJUS
IR IŠKILMĖS PRIE KRYŽIAUS

1:30 VAL. POPIET ŽIDINIO KIEME PAVASARIŠKA

G E G U Ž I N Ė

LIETUVIŠKI PIETŪS, KEPSNIAI, ŠALTI GĖRIMAI, MUZIKA, DAINOS, ŠOKIAI, LOTERIJA IR KITOS LINKSMYBĖS
PROGRAMĄ ATLIKS ŠEŠTADIENINĖS MAIRONIO MOKYKLOS MOKINIAI

VISUS NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA ATsilankyti
KULTŪROS ŽIDINIO FONDO VALDYBA